Dayanışma

OCAK 1985 SAYI: 30 2.- DM

Bu sayımızda

Torunumun Çocuğuna Mektuplar

Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin tanınmış yazar ve bilim adamı Jürgen Kuczynski'nin "Torunumun Çocuğuna Mektuplar" adlı kitabının ilk mektubunu gazetemizin 6. sayfasında bulacaksınız. Reel sosyalizmin karşılaştığı sorunları da tartışan ve 19 mektup ile bir de günlükten oluşan bu kitap, aynı zamanda sosyalist ülkelere karşı yöneltilen sağlı-sollu "eleştirilere" de bir cevap niteliğini taşıyor.

Kokuşmanın baş nedeni faşist Evren diktatörlüğüdür

Çürümenin kokusu yayılıyor

● Çürümenin, yozlaşmanın, kokuşmanın, yolsuzluk ve hırsızlıkların kaynağı faşist K.Evren çetesinin kurumlaştırdığı rejimin ta kendisidir. Uç beş işkencecinin göstermelik yargılanması diktatörlüğün suçlarını gizleyemediği gibi, Özdağlar gibi günah tekeleri yaratmak da rejimi aklayamayacaktır.

● Özdağlar'ı azlederek güya yolsuzluklara gözyummayacağını göstermeye çalışan Kenan Evren, Cuntacı arkadaşı Şahinkaya'nın rüşvetçiliğini örtbas edebilmek için didinip durmuştu.

12 Eylül'ün elebaşı K.Evren, T.Özal hükümetinin bir bakanını daha azletti. Bu, K. Evren'in Özal hükümetinden azlettiği 3. bakan oluyor, konu yine yolsuzluk. Bilindiği üzere bundan bir süre önce Maliye eski bakanı Arıkan ve İçişleri eski bakanı Tanrıyar, Kapukule yolsuzluğu olayları ile bağlantılı olarak Evren tarafından azledilmişlerdi. Azil mekanizması, zorla istifa ettirme biçiminde işletiliyor, bakanlar şeklen "istifa etmiş" görünüyorlar.

Meseleyi daha iyi kavrayabilmek için biraz geriye gidip başka bir örneği hatırlatmakta yarar var. Faşist darbenin ilk icraatlarından biri de, feshettiği parlamento hakkında yolsuzluk suçlamasında bulunması, eski partileri "rüşveti teşvik etmekle suçlaması ve iki eski bakan olan Mataracı ve İşgüzar'ı Anayasa Mahkemesinde yargılatıp mahkum ettirmesiydi. Bugün de bir çok general, müsteşar, genel müdür, yolsuzluk yaptıkları için sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanıyorlar.

Ama aynı Kenan Evren, Cuntacı arkadaşı Tahsin Şahinkaya'nın rüşvet yoluyla edindiği muazzam serveti ve kaynaklarını bir bir tesbit edip kamuoyuna açıklayan GERÇEK Gazetesi'nin bu yayını üzerine olayı örtmek için didinip durmuştu.

Burada faşizmin klasik ahlâkıyla ilgili bir noktanın altını önemle çizmemiz gerekir. Faşizm, burjuva partilerini suçlayarak iktidarı gaspeder. Kendi haklılığını bu partilerin yıpranmışlığı üzerine kurmaya çalışır. Kokuşmuş düzeni temizleyip ayağa kaldıracak dürüstlük, doğruluk gibi değerlerin kendisinde bulunduğu imajını yaratmaya büyük

(Devamı 9. sayfada)

Özal'a para, tekellere yeni bir fon, halka zam

Katma Değer Vergisi uygulanmaya başlandı

● Katma Değer Vergisi, halkın sırtına yüzde 10 daha zam yüklenmesi demektir.

● Özal, talancılara ve vurguncılara "açtığı" bütçesini, vergi gelirlerinin zaten %65'ini ödemekte olan emekçilerin nafakasından keserek kapatmaya çalışacak.

Özal Hükümeti bir vergi daha koydu. 1 Ocak 1984 tarihinden itibaren uygulanıyor. Adı "Katma Değer Vergisi". Yıllardır sözü edildi, ama uygulanamadı. Faşizm altında vergi koymak zor değil. İşte biri daha.

(Devamı 9. sayfada)

«Türk Federasyonu» azıttı

Hannover'de faşist saldırı

● 8 Faşist saldırgan, Hannover Halkevi kurucusu ve üyesi Zeki Sonracı'yı bıçakla ağır şekilde yaraladı.

Yurtdışında MHP'nin yan kuruluşu olarak faaliyet gösteren "Türk Federasyonu"na üye 8 faşist, 7 Ocak akşamı FİDEF'e bağlı Hannover Halkevi'nin kurucusu ve üyesi Zeki Sonracı'yı bıçakla ağır şekilde yaraladı.

43 yaşında evli ve 4 çocuk babası Zeki Sonracı, Hannover VW fabrikasında 5 yıldır işçi olarak çalışan aktif bir sendikacı ve işyeri barış komitesinin üyesi bir yurttaşımızdır.

Zeki Sonracı'ya yapılan saldırı nedeniyle Birlik Yolu, DİBAF, FİDEF, GERÇEK ADK, KKDK ve KOMKAR örgütleri tarafından yapılan açıklamada, faşist Türk Federasyonu'nun derhal kapatılması ve saldırganların cezalandırılması talep edildi.

Öte yandan Hannover'de 700 kişinin katılımıyla 12 Ocak günü yapılan ve FİDEF başkanı Hasan Özcan'ın, Zeki Sonracı'nın eşinin ve VW fabrikası barış komitesinden bir kişinin konuştuğu yürüyüşte, faşist saldırı bir kez daha naletlendi ve giderek büyüyen tehlike konusunda yetkililerin dikkatleri çekildi.

Dayanışma

1985 yılından beklemek değil gerçekleştirmek

24 Ocak Kararları'nın üzerinden geçen 5 yıl ve buna eşlik eden 4 yılı aşkın bir faşizm uygulaması Türkiye'nin sorunlarını çözmek bir yana, büsbütün koyulaştırdı. Emekçi sınıfların daha yoksullaştırılması temeline dayanan bu süreç, kurumlaşmış bir siyasi diktatörlükle egemenliğini pekiştirip, geleceğimize de damgasını vurmak istiyor. 1985 yılına, daha önceki yıllardan iyi olacağının hiç bir garantisi ve hatta göstergesi bulunmadan giriyoruz. Bugünkü rejimin devam edeceği varsayımıyla 1985 yılından halkımızın herhangi bir olumlu beklentisi yoktur.

Ne var ki, verili durum budur diye, 1985 yılını Evren-Özal çetesine terketmek gibi bir niyet sözkonusu olamaz. Emekçi sınıfların yoğun bir gündemi bulunmaktadır. Bu gündemin 1985 yılına ilişkin paragrafı boş değildir. Beklentimiz yoktur ama, sıkı bir mücadeleyle koparıp alabileceğimiz, daha doğrusu, kararlılık gösterip almak için mücadele etmemiz gerekenler çoktur.

Şu kesindir: Evren ve Özal rejimi halkımızın sorunlarına çözüm bulma iddiasında değildir. Onlar, baskının dozunu biraz daha arttırıp, halkın gözünü iyice yıldırıp, damgasını vurdukları kemer sıkma politikasını sürdürmeye çalışacaklar ve büyük bir pervasızlıkla da bunu "demokrasiye dönüş" veya "halkın gelecekteki yararına, bugün sıkıntılara katlanma" biçiminde takdim etmeyi sürdüreceklerdir. Demokrasi adına en küçük bir kıpırdanmayı "anarşi hortladı" demagojisiyle boğmaya çalışacaklar, toplumun nefes alma borularını tıkalı tutmaya çalışacaklardır. Yani onlar, 1985 yılını, bundan önceki 4-5 yıl gibi geçirmemizden yanadırlar ve bunun için herşeyi göze almış bulunmaktadırlar.

Çözüm, halkın da bazı şeyleri göze alıp alamayacağında düğümleniyor. Bu, rejimin bize reva gördüğüne razı olmamak, Evren çetesinin tehditlerine aldırmamak, hayatın her somut alanında ve her durumda, gasbedilmiş haklarımızı geri almak için kararlılığı elden bırakmamak anlamına geliyor. Ve bu noktada sözsahibi olabilecek biricik öncü sınıf, işçi sınıfına büyük görev düşüyor.

İşçi sınıfı "işte böyle olur" deyip somut mücadele örnekleri vermeden, diğer emekçi sınıfların da harekete geçmesi mümkün değildir. Ve bütün bunlar olmaksızın gençliğin, aydınların ve öteki demokratların rejime aktif olarak karşı çıkması mümkün değildir. Sorun, işçi sınıfımızda bunun için düğümleniyor.

İşçi sınıfının basireti bağlı değildir, önünde Cunta engeli vardır. Bunu aşması, güçlerini birleştirmesiyle olur. Altı Parti'nin oluşturduğu "Sol Birlik" bunun ilk adımıdır. Devam etmesi, güçlendirilmesi, bütün antifaşistleri kucaklayan platformların kurulması, bu yönde çaba göstermekle olur. İlk yumruğu işçi sınıfımızdan yiyeceği aşikar olan Cunta'nın sonunu getirmek için atılacak her adım, bir sonraki adım için katkı olacaktır. Dolayısıyla 1985 yılında demokrasiyi yeniden elde etmek için ne yapabilirsek, bunlar bir sonraki yılın ve yakın vadeli geleceğimizin kazanımı olacaklardır.

Beklentimiz olmayan yılda, gerçekleştirilecek görevlerimiz bulunuyor.

F. Almanya'yı Belçika ve Hollanda izledi

«Teşvik» aldatmacası

F.Almanya'dan sonra Belçika ve Hollanda hükümetleri de "geri dönüşü teşvik" aldatmacası altında yabancı işçileri soyma ve onların kazanılmış sosyal haklarını ellerinden alma planlarını uygulamaya başlıyorlar.

Bilindiği gibi Federal Alman hükümetinin "geri dönüşü teşvik" uygulaması nedeniyle, 125 binini Türkiye'den gelenlerin oluşturduğu 300 bine yakın kişi, emeklilik ödentilerinin yarısını, yani yaklaşık 4 milyar Mark'ı F.Alman emeklilik kasasına "hediye" ederek, ülkelerine dönmüştü.

(Devamı 9. sayfada)

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Gromiko ile ABD Dışişleri Bakanı Shultz, Cenevre'de buluştular.

Silahsızlanma görüşmeleri başlıyor

● Cenevre toplantısında, silahsızlanma görüşmelerine bir ay içerisinde başlanması konusunda görüş birliğine varıldı.

SSCB ve ABD Dışişleri Bakanları 7 Ocak tarihinde Cenevre'de biraraya gelerek 15 saate yakın uzunlukta bir görüşme yaptılar. Görüşme sonucunda silahsızlanma görüşmelerine bir ay içinde başlanması konusunda fikir birliğine varıldı. Buna göre üç ayrı heyet tarafından yürütülecek görüşmelerde uzayın silahsızlandırılması, orta menzilli füzeler ve stratejik silahların sınırlandırılması ele alınacak.

Genellikle kapitalist dünyanın devlet adamları ve basın yayın organları bu gelişmeyi

(Devamı 9. sayfada)

ABD ateşle oynuyor

Persing patladı!

ABD tarafından F.Almanya'ya yerleştirilen 108 Pershing orta merzilli füzelerden biri 11 Ocak Cuma günü Güney Almanya'daki Heilborn üssünde patladı. Üç ABD askeri öldü, 12 asker yaralandı. Amerikan askeri yetkileri olayın bir eğitim atışı sırasında meydana geldiğini ve füzenin nükleer başlık taşımadığını açıkladı.

F.Almanya'daki ABD üslerine yerleştirilen ve tamamen ABD personelinin kullanımı ve kontrolü altında bulunan Pershing füzeleri Sovyetler Birliği'ni hedef alıyor ve atıldıktan kısa bir süre sonra he-

(Devamı 9. sayfada)

Gerici burjuva basınında karalama kampanyası

Kaçak sol, Türkiye'ye karşı birleşti

İhanet cephesi

Komünist bölücüler Türkiye'ye karşı güçbirliği kurdular

● Kanun kaçaklarının oluşturduğu 6 grubun birleşmesiyle ilgili haber, Yunan Komünist Partisi yayın organlarıyla duyuruldu

● Ortak bildiri de yayınlayan hainler, Türkiye'yi ekonomik uçurum içinde gibi göstermeye çalıştılar ve Yunan iddialarına sahip çık-

«Sol Birlik» güçlendikçe telaşları artacaktır

Altı Parti'nin oluşturduğu "Sol Birlik" demokrasi güçleri arasında ilgi uyandırdı. Sol Birliğin daha güçlendirilmesi ve faşizme karşı mücadelede bütün demokrasi güçlerini birleştirmesi demokrasiden yana herkesin samimi dileğidir. Sol birliğin yayınladığı "Deklarasyon" faşist Evren Cuntasının iktidardan uzaklaştırılmasını ve yerine demokratik bir hükümetin kurulmasını yakın amaç olarak belirliyor. Birliğin gelişip güçlenmesi, halkımızın gerçek bir kazancı olacaktır.

Ancak Sol Birlik güçlendikçe faşist cuntanın feryadı basacağı, gericiliğin daha da kudurganlaşacağı açıktır. Halk, mücadelede güçlerini biraraya getirdikçe, bu, halk düşmanlarının tepkisini de davet eder. Her zaman böyle olmuştur, yine böyle olacaktır.

Nitekim gerici burjuva basını, "Sol Birlik" in açıklanmış amaçlarını görmezlikten gelerek, keyfinca yakıştırmalarla karakterini yine belli etti. Halkı kandırmak için yoğun bir karalama kampanyasına girişti. Milliyet gazetesi 16 Aralık 1984 tarihli nüshasında, "Kaçak Sol Türki-

(Devamı 9. sayfada)

KÖPRÜ KİME SATILDI? NEDEN SATILDI?

Köprü satışı konusunda uzun süredir devam eden gürültü "gelir ortaklığı senetleri" nin piyasaya çıkarılıp satılmasıyla sona erdi. Böylece 6 Kasım 1983 öncesinde Cunta partilerinin seçim kampanyasından bu yana sürüp gelen "satarım-satamazsın, satacağım-sattırmam" yollu kör döğüşünü de Özal kazanmış oldu.

Aslına bakılırsa kamuoyunda "köprü satışı" diye anılan olay bir yanıyla Özal'ın atraksiyonundan başka birşey değildir. Çünkü Özal'ın bu satıştan topladığı 10 milyar TL. kelin başına melhem olmaktan çok mu çok uzaktır. Bir derginin de gayet güzel gösterdiği gibi, T.Özal tüm yurt sathında köprü satışından üç seneliğine 10 milyar TL elde ederken, aynı hafta sadece İstanbul'da at yarışlarının yasal bahsi müşterekleri 25 milyar lira hasılat topluyordu.

Hele hele TC bütçesinin 1984'de 500 milyar açık verdiği, dahası da 5 trilyonu aşkın 1985 bütçesinde 1 trilyona yakın kaynağın gelirinin henüz belli olmadığı düşünülürse Özal'ın köprüden üç sene için topladığı 10 milyar, ya da Keban'dan, kârlı KİT'lerin satışından bilmem kaç yıl için bir defada toplayacağı birkaç yüz milyar neyi ifade eder ki?

Bizce bu satışların Özal açısından iki önemli yönü vardır:

Birincisi ve en önemlisi, kendi ekonomik felsefesinin tüm gerekleriyle hayata geçirilmesi açısından bu satışlar Özal için önem taşımaktadır. Devletin elindeki kârlı üretim ya da hizmet sektörü işletmelerinin özel sektöre açılması liberal ekonominin doğası gereğidir ve kapitalizmin mantığı açısından Özal bu gereği yerine getirmektedir.

Gerçi köprü gelir ortaklığı senetlerini alanların tekelci burjuvalar olmadığı açıktır. Ama bu bir ilk adımdır. Gelir ortaklığı senetleri, hisse senetleri vb. diyerekten bu işletmeleri özel şahıslara açma başlamıştır. Kâr getiren başka işletmeler de zamanla özel şahıslara ve giderek özel sektöre kısmen, tedricen devredilebilecektir. Gerçi özel sektöre böyle böyle devredilecek devlet işletmeleri arasında tekelci burjuvazinin ağzını sulandıracak olanları pek azdır. Büyük bir kaynak sıkıntısı çeken ve yatırım yapmayan tekelci büyük burjuvazi yüzmilyar liralık fonlar bulsa yeni yatırımlara yönelir. Kabarmış bir bürokrasisi (bürokratik esaslara göre yürüyen istihdam politikası) olan ve devletin kurmakta hayli güçlük çektiği devlet işletmelerine büyük tekellerin büyük meblağlar yatıracağını ummamak gerekir.

Buna rağmen, Özal'ın yaptığı kendisinin "liberal ekonomi" dediği kapitalizmin özü gereğidir. Bu tesbitimizin bir başka kanıtı da şudur: Özal'ın çıkardığı 80 milyarlık devlet tahvilleri de bir iki günde kapışılmıştır. Yani Özal bu kanaldan da fon sağlayabilmektedir. Şu halde köprü ve benzeri satışlardan Özal'ın beklediği asıl şey para değil, kendi ekonomik felsefesini yerleştirmektir.

Özal'ın bu satışlardan umduğu ikinci avantaj bir anlamda politiktir. Yaklaşık tahminlere ve belli istatistiklerden yapılan çıkarsamalara göre Türkiye'de halen tekelci burjuvaziden ve 5 yıldır uygulana gelen 24 Ocak politikasından sebeplenen 700 bin civarında aile vardır. Bunların önemli bir kısmı 24 Ocak'ın getirdiği yeni ufuklara ayak uydurabilen ve Özal'ın ithalat-ihracat politikalarından, ya da sıkı para politikasından (yüksek faizlerden vb.) yararlanan ve halen tekelci burjuvazinin ekonomik çarkının birtakım küçük dişlilerini oluşturan, ya da bu çarkın iri dişlerinden dökülen kıymıklarla geçinen kişilerdir. Özal'ın toplumdaki en hareketli taraftarları ve savunucuları bunlardr. Tekelci burjuvazinin geniş kesimleri bile Özal'a ve uygulamalarına karşı ihtiyatlı yaklaşırken, bu sözünü ettiğimiz 700 bin civarında aile kendi küçük para dünyalarındaki gidişten çok memnundurlar.

Bir anlamda denilebilir ki, Özal'ın asıl kitle tabanı bunlardır. Yoksa ne Özal'ın aldığı oylar kalıcıdır, ne de hatta tekelci burjuvazinin kısmi desteği ya da bekle-gör sessizliği.

Özal, tekelci burjuvazinin içindeki bir zümrenin (en gerici, en şoven, en emperyalist unsurların) çıkarlarını temsil ederken, uyguladığı ekonomi politika ile bu 700 bin ailelik kesimin önemli bir bölümünden politik taban edinmiştir. Bunlar Özal'ın parti teşkilatlarından bile daha önemli bir politik işlev görmektedirler.

Özal bugün gelir ortaklığı senetleri, yarın ise hisse senetleri satışıyla bu kesime daha güvenceli olanaklar tanımaktadır. Ekonomik dalgalanmaların böylesine şiddetli olduğu, enflasyonun yüksekten seyrettiği bir ortamda yeni türedi rantiyeler (faizle geçinenler) için bu senetler daha sağlam bir güvencedir.

Kuşkusuz ki, tekelci sermayenin de buna bir itirazı yoktur. Çünkü Özal'ın bu alanda yaptıkları tekelci sermayenin çıkarlarına da, ve daha önemlisi felsefesine de uygundur. Türkiye kapitalizminin devletçilik döneminden artakalmış birtakım tabuların, geleneklerin yıkılması, devlet işletmelerinin bu şekilde özel şahıslara devri kapitalizmin (liberal ekonominin) mantığı gereği olduğu için, tüm tekelci burjuvazinin de çıkarı gereğidir. Özel mülkiyet sadece kavram olarak, ideolojik olarak değil, aynı zamanda mülkiyet olarak da ne kadar gelişirse, güçlenirse, burjuvazi bundan o denli memnun olur.

Kaldı ki, tekelciler şu anda kârlı devlet işletmelerine yatırım yapmaya pek iştahlı olmasalar da, açılan kapı uzun erimde onların bazı önemli ve kârlı KİT'leri (Kamu İktisadi Teşebbüslerini) yüzde elliden fazla kontrol edebilecekleri koşulları yaratabilir ve sarsılmaz pazarı olan bazı ürünleri üreten böyle devlet işletmelerini ya da kesin kâr getiren bazı hizmet ürünlerini çok avantajlı koşullarda alacak bazı tekeller çıkabilir.

Özal, ayrıca bu satışlarda, IMF'nin de bir türlü gerçekleşmeyen isteklerinden birisini yavaş yavaş yerine getirme doğrultusunda adım attığını göstererek IMF'ye güven vermektedir. Bilindiği gibi IMF öteden beri KİT'lerin özel sektöre (özel şahıslara) devri için ısrar etmekte ve en son düzenlediği Türkiye raporunda bunun hâlâ gerçekleşmeğinden vurgulu bir biçimde şikayet etmektedir.

Sonuç olarak, köprü satışından başlayan Özal satışlarına esas olarak bu açılardan bakmamız gerekir. Tekrar edelim ki, Özal'ın bu satışlarda elde edeceği büyük bir gelir yoktur, Özal aynı fonları tahvil ya da diğer yollardan da elde edebilir. Meselenin Özal için önemli yanı yukarıda sözünü ettiklerimizdir.

BAKIŞ

Vartayı atlattık

Yeni demokrasimiz ilk büyük sınavını başarıyla verdi. Demokrasi nazik bir rejimdir. Hassastır. Kolayca yıkılabilir. Evren paşanın bin bir zahmetle yetiştirdiği bu güzel eser, ufak bir dikkatsizlik sonucu elimizden kuş gibi uçup gidebilir. Su uyur düşman uyumaz, demokrasi düşmanları uyumamıştır.

Desan'da, sekiz işçinin katıldığı büyük çaplı grev, istiklal marşı okunarak açılmış, göndere Türk bayrağı çekilmiş ve dualar okunmuştur. Testaş grevi de yeni demokrasimizin ilk kamu sektörü greviydi. Devletin gücü sınanmış, yıkılıp yıkılmayacağı cümle aleme gösterilmiş olacaktı. Grev üç gün sürdü. İşçiler bütün güçleriyle saldırdılar. Devlet savunmadaydı. İlk gün işçilerin kısmi başarısıyla sonuçlandı. Devletin damından birkaç kiremit uçurmayı başardılar. Fakat ikinci gün sonunda yorgun düştüler. Devlet çatırdıyor, ama yıkılmıyordu. Gerçi bir ara bütün umutlar tükenir, devlet elden gitti gidecek gibi olmuştu, ama onaltıncı Türk devleti dayandı ve yıkılmadı. Üçüncü gün işçilerin sonu görünmüştü. Dilleri bir karış dışardaydı, dizlerinin bağı çözülmüştü. Pes ettiler.

Sonunda toplusözleşme mütarekesi imzalandı. Yenilen taraf, yani işçiler, galip tarafın, yani devletin bütün isteklerini kabul edecek, fakat bu büyük devletin yüce adaletine bakın ki, işçiler herhangi bir savaş (grev) tazminatı ödemiyeceklerdi.

% 30 artı 3000 lira ilk yıl zammı oldu. İkinci yıl zammı % 25 olarak belirlendi. Bu zaten grev başlamadan önce YHK'nun verdiği, devletin de vermeyi kabul ettiği ücret zammı değil miydi? O halde işçiler neden grev yolunu seçmiş ve Türk devletini böyle büyük bir badirenin eşiğine getirmişlerdi. Demek ki grev, her zaman ve her yerde, Evren paşanın da büyük bir isabetle görüp açıkladıkları gibi, devlet yıkıcılığı demekti. Ama artık kafalara dank etmiş olmalıdır ki, devlet yıkılmayacak kadar güçlüdür.

Bundan sonra da aynı yolu tutmak isteyenler, devletin verdiği ücreti az bulup fazlasını isteyenler, hatta ve hatta bu amaçla greve gitmek isteyenler çıkabilir. Testaş'ta kazanılan ve milletçe gurur kaynağımız olan zafer de göstermiştir ki, gayretleri boşunadır. Bu grev de göstermiştir ki, 12 Eylül 1980 tarihinde devleti yıkmaktan kurtaran ve yeniden tamir edip Türk milletinin güzide evlatları Şevket Yılmaz'ların, Halit Narin'lerin uyanık bekçiliğine emanet eden Evren paşa ve arkadaşları işi sağlam kazığa bağlamışlardır. Damından kiremit uçabilir, çatısı rüzgarlardan sallanabilir, hatta yağmurlar sıvasını dökebilir, fakat üstüne gelip bir devekuşu konmadıkça Evren paşanın devleti ilelebet yaşayacak ve payidar olacaktır.

GERÇEK gazetesinden fabrika haberleri

Rabak'ta biz kazanacağız

İzmit Köseköy'de kurulu Rabak aluminyum tel, levha fabrikasında 700 işçi çalışmaktadır.

12 Eylül faşizmi öncesi işyerimizde DİSK Maden-İş sendikası örgütlü idi.

Rabak, Sanayi Odası'na göre, geçen yıl en fazla kâr eden şirketlerden ilk on arasındadır. Şu an fabrikada Otomobil-İş ile Özdemir-İş arasında yetki mücadelesi sürüyor. Özdemir-İş sendikası yetki alabilmek için müdürleri, memurları, bekçileri, fabrikada çalışmayanları ve ölmüş işçileri hatta Otomobil-İş üyelerini kendi üyesi gösterip yetki almaya çalışıyor.

Sendikal yetki mücadelesi sürerken işveren keyfi baskılarını ve iş arttırma baskılarını yoğunlaştırdı. İstanbul Rabak'dan getirdiği mühendislerin kendileri 1 saat çalışıp 8 saatte şu kadar aluminyum tel, levha ve makara üretilmesi gerek diyerek şu an üretilenin iki-üç katı üretim istemektedirler. Bizi açıkça makinanın bir parçası olarak görüyorlar.

Öyle olmadığını gösterdik, altı işçiye ihtar verildi, şefler işten atarım tehdidi savuruyor. Vardiyada çalışan ekipleri birbirinden ayırıp ispiyoncuları aralara yerleştirmek istiyorlar.

Hayır, tüm bu oyunlar sökmeyecek. Rabak işçisinin DİSK geleneği vardır.

Cunta'nın hazırladığı ortamda işveren istediğini yapamayacak. Güçlü ve tek sendikadan yanayız. Sendikamızı biz seçeceğiz. Baskılara boyun eğmeyeceğiz. Faşizmi yaşatmayacağız.

Rabak'tan Bir Grup İşçi

□

Çukobirlik'te direneceğiz

Özal hükümetinin ilimizdeki ilk atamalarından biri Çukobirlik Genel Müdürü idi. Genel müdür göreve başlarken bir basın toplantısı yapmıştı. O toplantıda işyerinde çalışanları kasdederek, "kimsenin görevinden alınabileceği korkusuna kapılmasına gerek yok, uyumlu çalışmak isteyen herkesle omuz omuza verip, sorunların üstesinden gelmek için azami çaba sarfedeceğiz" diye konuşmuştu. Ayrıca hiçbir değişikliğin yapılmayacağını da ifade etti.

Ancak Çukobirlik işçilerinin ezici çoğunluğunun demokrasi yanlılarından oluştuğunu müdürün bilmemesi mümkün değildi. Hele hele eski MC dönemlerinden kalma faşist ve gericilerin etkinliğinin kırıldığını çok iyi bilir. Bundan dolayı da genel müdürün ilk sıralardaki tavrı bizi yanıltmamıştı. Nitekim beklenen yavaş yavaş gerçekleşmeye başladı.

Anlaşılan kart getiren mühendisler faşist Milliyetçi Hareket'ten olmadıkları için istekleri geri çevrilmiş. Şimdi bilinen faşist personele mensup görevliler daha yüksek makamlara getiriliyor. Bu görevliler vasıtasıyla işçilere yapılan baskıların dozu arttırılıyor. En ufak bir bahaneyle bir ila üç gün ücret kesintisine başvuruluyor. Verim düşüktür diye, işi yavaşlatmışsın diye cezaya gidiliyor. Oysa her zamanki çalışma temposu içindeyiz. Bazen de bir kişinin bakamayacağı kadar sayıda makina verilip, sonradan yeterince bakılmadığı gerekçesiyle ceza veriliyor. Bir aydan beri yüzlerce işçi bu tür cezaya çarptırılmıştır. Bu yolla hem baskıyı yoğunlaştırıp, hem de yüzbinlerce lirayı daha işçilerden çalıp sömürüyü arttırıyorlar.

Çukobirlik işçileri Ulusu hükümeti zamanında kararlılıklarını çeşitli defalar yemek boykotlarıyla göstermişlerdir. Çukobirlik işçileri dört yıldan beri demokrasi bilinçlerini korumuşlardır. Bundan sonra da koruyacaklardır.

Çukobirlik Entegre Tesislerinden Bir GERÇEK Okuru

□

Çukurova tarlalarında

Bizler hemen hemen Türkiye'nin her tarafından Çukurova'ya genellikle de Mersin'e gelen, yılın on iki ayını hiç dinlenmeden aylarca sabahın beşinden akşamın yedisine kadar sıcak soğuk demeden mecrefe vururuz. Mecrefe 3,5-4 kg ağırlığında 50 cm uzunluğunda, 30 cm genişliğinde ve 30 cm dikliği olan demirden yapılmış bir tarım aletidir. % 70'imizin kaldığı sebze tarlalarındaki barınağımız, naylondan yapılmış kamıştan yapılmış veya en moderni biriketten örülü sıvasız, badanasız, üstü saçtan ya da topraktan örtülü yerlerdir.

Her aile için bir oda. Bu odalarda kimi aileler dört, kimi aileler sekiz nüfusludur. Bu tek odayı mutfak olarak, yatak odası olarak, banyo, misafir ve yemek odası olarak kullanıyoruz. Elektrik yok, su yok, yol yok. Çocuklarımızı en yakını 3,5 km uzaktaki köy ilkokuluna yaya olarak gönderiyoruz.

Bazılarımız karı-koca ayda 35 bin liraya çalışıyoruz. Kimimiz de ya tek aile, veya iki aile birleşerek dönümü 20-25 bin liraya tarlayı icar tutarız. Bu tarla parasını sebze verdiğimiz komisyoncudan yüzde yüzelli faizle aldığımız para ile karşılarız. Tarlayı sürer, eker, çapalar, 4-5 sefer ilaçlarız. Bazen sularız. Hasat zamanı sebzeyi özenle toplayıp, tek tek temizler, kasalar dizerek, kamyonlara yükleriz. Kanımızı sülük gibi emen komisyoncuya teslim ederiz. Bizim daha tadına bakmadığım sebzemizden hiç sormadan ihtiyacı kadarını kendine ve yakınlarına ayırır. Geri kalanını satarlar. O parayı mevsim sonuna kadar çalıştırırlar. Bize faizle verdiği para, en geç bize verdiğinden iki ay öncesine kadar kasasına fazlasıyla girer. Bu durumda yine yıl sonuna kadar para vermez. Ancak her gün gidip istersek, bir aya kadar bakar çare yok 25-30 bin verir, bir daha istemeyin der. Derken mevsim sonu, yani hesap günü gelir başlar kırpmaya. % 12 belediyeye, % 5 hammaliye, % 10 komisyon. Kalan paradan da bize verdikleri parayı ve faizini alırlar. Yine bitmez. 5000 lira Türk Hava Kurumuna, 1500 lira Mersin İdmanyurdu Spor klübüne. Bize kalır 30-40 bin. Çoluk çocuğa birer çift lastik ayakkabı ve ikişer metre basma bez ve elde hiçbir şey kalmadı.

BGO/Adana

Türkülerimiz kardeştir
Sitranen me dostin

Melike Demirağ ve Şivan'ın konserleri devam ediyor. Aşağıda konser dizisinin son bölümünün tarihlerini veriyoruz.

27 Ocak	WDR (Canlı yayın)
2 Şubat	Mannheim
3 Şubat	Rüsselsheim
9 Şubat	Sydney (Avustralya)
16 Şubat	Melbourne (Avustralya)

Kapitalizmin »cenneti« F. Almanya'da emekçi kitlelerin durumu kötüleşiyor

F. Almanya'da işsizlik ve yoksulluk artıyor

● Essen Diakoni kuruluşundan papaz Günter Herber durumun korkunçluğunu şöyle dile getiriyor: "Üçüncü dünyayı çoktandır yaşıyoruz, sadece folklorları eksik."

● Frankfurt'dan sosyal danışman Schaub da şöyle diyor: "Çoğunun ayın 15'inde parası kalmıyor ve tavaya ya Whiskas(kedi maması), ya da Schappi(köpek maması) atıyorlar."

Dünyanın en zengin ülkelerinden ve kapitalizmin "cennetlerinden" biri olarak bilinen F.Almanya'da bir yandan kapitalizmin genel krizine bağlı olarak giderek artan işsizlik ile, öte yandan sosyal haklara 1982 yılı başlarında SPD-FDP hükümeti döneminde başlayan ve daha sonra CDU/CSU-FDP hükümeti döneminde şiddetlenerek devam eden saldırı sonucu emekçi kitlelerin durumu hızla kötüleşirken, bir avuç tekelci sermaye zümresinin elinde biriken zenginlik akıllara durgunluk verecek boyutlara ulaşıyor.

Bundan şaşılacak bir yan yok. Çünkü "Kapitalist Birikimin Genel Kanunu hangi gelişkinlik seviyesinde olursa olsun bugün de bütün kapitalist ülkeler için geçerlidir, daha önemlisi *kapitalist sistemin bütünü* için geçerlidir. Gelişkin kapitalist ülkelerin, yani emperyalist metropollerin, orta ve geri ülkeleri şu veya bu şekilde sömürülmelerinden elde ettikleri artığın bir bölümününün, 'sosyal reformlar' adı altında (kuşkusuz metropol proletaryalarının dişe diş mücadeleleri sonucunda elde edilmiş haklardır bunlar) çalışanlar kitlesine aktarılması meselesinin özünü değiştirmez. Evet, gelişkin ülkelerin işçileri, dedeleriyle, hatta babalarıyla kıyaslandıklarında kendilerini çok müreffeh yaşıyor görseler de –ki bir hayli gerçeklik payı vardır bu izlenimin – aslında burjuvaziyle proletarya arasındaki fark *mutlak* anlamda daha büyümekte, uçurum daha derinleşmektedir. Çünkü dar bir finans kapitaller zümresinin elinde biriken zenginlik akıllara durgunluk verecek mertebelere ulaşmıştır." (İLKE, Sayı 78, Haziran 1983, sf. 80-81)

Nitekim F.Almanya'nın belli başlı üretim alanlarında faaliyette bulunan önde gelen bazı tekellerin 1983 yılına ait net kârlarını gösteren tablo 1'e bakınca, bu bir avuç finans kapitalistler zümresinin elinde biriken zenginliğin boyutları daha iyi anlaşılıyor.

F.Almanya'daki emekçi kitlelerin sadece *görece* olarak değil, *mutlak* olarak da yoksullaşmalarının çeşitli örnekleri, artık burjuva basınına bile yansıyor. Şu anda F. Almanya'da işsizlikten doğrudan etkilenen insanların sayısı 13 milyona ulaşmış durumda. İş ve işçi bulma kurumları tarafından ödenen işsizlik parası ve yardımındaki sürekli kesintiler nedeniyle, Alman Sendikalar Birliği DGB'nin deyimiyle "F.Almanya'nın tarihinde yeni bir fakirlik doğdu: İşsizlerin fakirliği."

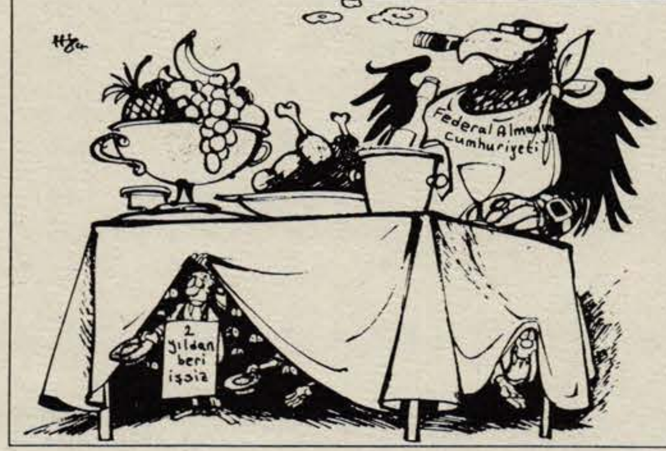
Gerçi işsizlikten doğrudan etkilenmeyen çoğu F.Alman yurttaşı durumu henüz 1970'li yılların başlarında Federal hükümetin işsizlere işsizlik parası olarak son net kazançlarının % 68'ini ve işsizlik yardımı olarak da % 58'ini garanti eden, ayrıca onlara yeni meslek öğrenme ya da mesleki bilgilerini arttırma imkânlarını sağlayan sosyal kanunları çıkardığı dönem gibi zannediyor. Ama durumun vahametini farkeden ve "bir gün kendisinin de kapısının çalınacağını" görenlerin sayısı giderek artıyor.

CDU'nun eski genel sekreteri Kurt Biedenkopf, "işsizlik yardımının kesilmesinden sonra alınmaya başlanan sosyal yardımın altına kimsenin düşmeyeceğini" ve "sosyal yardımla da ölünmeyeceğini" iddia ededursun, uzmanlar başka türlü düşünüyorlar.

Hamburg Diakoni kuruluşuna göre insanların sıkıntıları giderek büyümekte ve "fakirlik, işsizlik kadar korku verici boyutlara ulaşmaktadır." Yine sosyal danışmanların çıkardığı gazetede şöyle yazmaktadır: "Açık ve gizli açlık, F.Almanya'da korkunç boyutlar almıştır."

SPD'nin 1984 Aralık ayı başında düzenlediği bir forumda Saarbrücken belediye başkanı Lafontaine, ortaya çıkan "yeni fakirliği" şu sözlerle tanımlıyordu: "İşsiz ailelerin çocukları kirli pantolonlarla ve yırtık ayakkabılarla dolaşıyorlar. Çoğu ailenin evine haftalarca ne et, ne de sosis giriyor. Her geçen gün daha fazla sayıda işsizin evinin elektriği kesiliyor."

Essen Diakoni kuruluşundan papaz Günter Herber de durumun korkunçluğunu şöyle dile getiriyor: "Üçüncü

dünyayı çoktandır yaşıyoruz, sadece folklorları eksik."

Resmi kuruluşlar tarafından yapılan araştırmaların rakamları da, uzmanların dile getirdiklerini doğrular nitelikte.

● İşsizlere ödenen işsizlik parası sürekli azalıyor. Nitekim 1982 yılında işsizlere ödenen işsizlik parasının aylık ortalaması 975,-DM iken, bu rakam 960,-DM'ye düştü.

● İş ve işçi bulma kurumlarından para alamayan işsizlerin sayısı sürekli artıyor. Bu rakam şu anda 1.8 milyonla Hamburg'un nüfusunu geçti. Hiçbir yardım alamayan bu insanlar, ya akrabalarının yardımına sığınıyor ya da sosyal yardım almak zorunda kalıyorlar.

● Sosyal dairelerden sosyal yardım almak zorunda kalan insanların sayısı giderek artmaktadır. Bu insanlar, yükselen hayat pahalılığıyla uyum içerisinde artmayan sosyal yardımlarla yetinmek mecburiyetinde bırakılmakta, öte yandan sosyal dairelerde çalışan memurların keyfi uygulamaları nedeniyle varolan haklarından da mahrum bırakılmaktadırlar. Araştırmalar, şu anda sosyal yardım alma durumunda olanların ancak yarısının sosyal dairelere başvurduğunu kanıtlıyor.

Hessen eyaleti sosyal danışmanı Schaub şöyle diyor: "Bizde açlıktan ölen kimse yok diyor çoğu insan. Evsizbarksızlar ya da barakalarda kalanlar için sık sık şu sözler ediliyor: 'Bunlar daha ne istiyorlar, bir kısmı hatta şişman ve iyi beslenmiş görünüyor.' Tek yönlü beslenmenin şişmanlığa yolaçtığı, devamlı gözardı ediliyor."

Gerek SPD-FDP hükümeti, gerekse şimdiki gerici hükümet dönemlerinde sosyal haklarda yapılan bir dizi kısıtlamalar, toplumun tüm kesimlerini etkilemekte ve onları yarı aç yarı tok yaşamaya mahkum etmektedir. Hükümetler DGB'nin işsizliğe çare bulunması için yaptığı önerileri hayata geçireceği yerde, silahlanmaya hergün daha fazla para ayırıyorlar.

F.Almanya'daki fakirliğin ulaştığı boyutları sadece uzmanlar değil, politikacılar da dile getirmek zorunda kalıyorlar. NRW eyaleti başbakanı SPD'li Johannes Rau bir konuşmasında konuyu şu sözlerle dile getiriyor: "Şehirlerde 550,-DM ile bir ayın nasıl geçirileceğini hangimiz biliyoruz. Yıllarca haciz korkusu altında yaşamanın ne anlama geldiğini anlamamız lâzım."

Çoğu kişi, F.Almanya'da ortaya çıkan yeni tip fakirliğin ne anlama geldiğini, ancak bunu bizzat yaşamak zorunda kalınca anlıyor. Nitekim Köln'den bir bayan berber şöyle diyor: "Fakirliğin gerçekten ne anlama geldiğini ilk defa gördüm. Ve bu kadar çok fakirin olduğunu öğrenince de hayret ettim. İnsan kendi durumu iyi olduğu müddetçe, başkalarına dikkat etmiyor."

Yiyecek parası bulmakta dahi zorluk çeken bu insanlar, ilk başta bazı "lüks tüketimlerinden" fedakârlık etmek zorunda kalıyorlar. Flensburg işsizler merkezinde Peter Spott, "yeni fakirlerin" ilk başta telefonlarını kapattıklarını ve gazete almamaya başladıklarını söylüyor. Frankfurt'dan sosyal danışman Schaub da şöyle diyor. "Çoğunun ayın 15'inde parası kalmıyor ve tavaya Whiskas (kendi maması), ya da Schappi (köpek maması) atıyorlar."

İşsizliğin ve bunun yol açtığı fakirliğin sonuçları sadece tavaya kedi ya da köpek maması atmakla bitmiyor. Bu sosyal felaket aynı zamanda aile dramlarına ve intiharlara da yol açıyor: "1100 DM işsizlik yardımı alıyorum. 190 DM kira ve 160 DM elektrik parası çıktıktan sonra geriye kalan parayla insan üç kızı ve bir karısıyla ne ölür ne de yaşar. Taksitle aldığım televizyonu, daha parası ödenmeden sattım. Çünkü çocukların elbiseye ihtiyacı vardı" diyor işsiz Höhn ve devam ediyor: "Son paramızı da bitirdik şeklindeki gazeteye verdiğimiz ilan da cevapsız kaldı. Çocuklar için yiyecek doğru dürüst birşeyler kalmayınca, karım balkondan atlayarak intihar etti. Düşünün bir kere, açsınız, sabahleyin kalkıyorsunuz ve yiyecek hiçbir şeyiniz yok."

Höhn bir defasında bir süpermarketten tıraş bıçağıyla yarım tavuk çalarken yakalandığını ve bu nedenle 250,-DM para cezasına çarptırıldığını da itiraf ediyor.

Fakirliğin bir diğer boyutu da, ev kirasını ödeyemedikleri için sokağa atılan ailelerin dramıyla ilgili. Protestan kilisesinin yaptığı bir araştırmada şunlar yazıyor: "Özellikle şehirlerde kira ödeyemeyenlerin ve bu nedenle de evden çıkartılanların sayısında hızlı bir yükselme var."

Bir yandan sosyal haklardan kesintiler yapılırken, öte yandan düşük gelirliler için yapılan sosyal evlerin kiralarının sürekli yükselmesi, insanların çaresizliğini daha da arttırıyor. Kiraların devamlı yükselmesiyle ilgili olarak Duisburg'dan sosyolog Frans Koch şunları söylüyor: "Yeni yapılan sosyal evlerinin kiralarının metrekare başına 7 DM'ye yükselmesi, özellikle işsizler için bir sorun. Ve işsizler bu kirayı nasıl ödeyeceklerini bilmiyorlar."

NRW Sosyal Bakanlığı'nın yaptığı bir araştırmada da, "Bielefeld ve Duisburg şehirlerinde kirayı ödeyemedikleri için evlerinden atılanların ilk sıralarında daha çok işsizlerin bulunduğu" belirtiliyor.

Yine Bamberg üniversitesinin yaptığı bir araştırmaya göre, F.Almanya'da evsizbarksızların sayısı, 70'li yıllardan bu yana iki katına çıkarak 200 bine ulaştı.

Hükümet kirayı ödeyemedikleri için sokağa atılan bu insanları ya kaderleriyle baş başa bırakıyor, ya da onları pislikten ve bakımsızlıktan girilmeyecek durumda olan kötü koşullardaki barakalara gönderiyor. Meselâ bu insanlar için ayrılan Köln'deki barakalarda banyo ve duş bulunmadığı gibi, 24 metrekarelik bir odada da iki kişi kalmak zorunda.

Aralarında eski avukatların, bir kimya profesörünün ve eski bir petrol şirketi müdürünün de bulunduğu Hamburg'daki Bodelschweing-Haus'da kalanlara cep harçlığı olarak haftada sadece 24.50 DM para veriliyor.

İşsizlerin durumu 1984 yılı başlarında gerici CDU/CSU-FDP hükümetinin aldığı sosyal hakları kısıtlayıcı bir dizi karar nedeniyle iki açıdan daha da kötüleşti. Birincisi, işsizlik parası artık kural olarak bir yıl sonra kesilmeye başlandı. İkincisi, bir yıldan fazla işsiz durumda olanların sayısı da 1975 yılından bu yana 4 kat arttı. Bu nedenle hergün daha fazla sayıdaki işsiz, çok az miktarda işsizlik yardımıyla yetinmek zorunda kalıyor. Nitekim son 10 yıl içinde işsizlik parası alanların oranı % 77'den % 35'e düştü.

Öte yandan sosyal haklara yapılan açık ve gizli saldırılar nedeniyle, bugün kişi başına ödenen işsizlik parası ve yardımı da bundan iki ya da üç yıl öncekinden daha az.

Daha 1982 yılının başlarında o zaman yönetimde bulunan SPD-FDP hükümeti, Federal İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun bütçesindeki 8.3 milyar DM'lik açığı çalışan insanların sırtına yıkmak için, sosyal haklarda bir dizi kısıntılar getiren kararlar almıştı. Nitekim 1982 yılının başlarında yapılan değişiklikle, eskiden son üç yıl içinde 6 ay çalışmış olanlar işsiz kaldıklarında yardım alırlarken, bu süre 12 aya çıkarıldı. İşsizlik yardımı almak için eskiden sadece 70 işgünü çalışmak yeterli iken, bu rakam da 150 işgününe çıkarıldı. Yine 1982 yılında yapılan "operasyonla" izin parası ile Noel'de ödenen 13. maaş, işsizlik parası ya da yardımı hesaplanırken artık dikkate alınmamaya başladı. O tarihten itibaren ödenen işsizlik parası da, son net maaşın % 68'inden % 61'ine düşürüldü.

Sosyal haklara SPD-FDP hükümeti döneminde başlayan saldırılar, şimdiki gerici hükümet döneminde daha da şiddetlenerek devam etti. 1984 yılının başında alınan yeni bir kararla, çalışanların 2/3'ünü oluşturan çocuksuz çalışanların haklarında kısıtlamalar yapıldı. Yine alınan bir kararla, bekar işsizlere ödenen işsizlik parası, son net kazançlarının % 56.9'una düşürüldü.

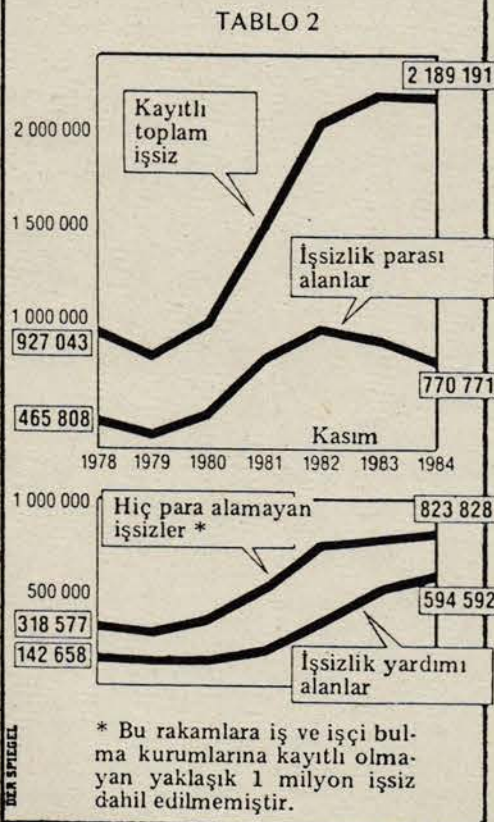
Yönetimdeki gerici hükümetin aldığı bu "tasarruf ted-

(Devamı 9. sayfada)

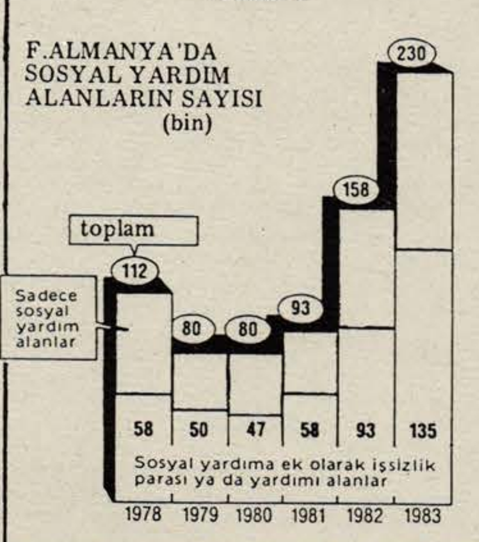
TABLO 1

TEKELLERİN 1983 YILINA AİT NET KARLARI

Demir-Çelik Sanayii	
Mannesmann AG, Düsseldorf	903 mil. DM
Krupp Stahl AG, Bochum	835 mil. DM
Klöckner-Werke AG, Duisburg	329 mil. DM
Hoesch-Werke AG, Dortmund	887 mil. DM
Petrol İşleme Sanayii	
Deutsche BP AG, Hamburg	543 mil. DM
Esso AG, Hamburg	1399 mil. DM
Mobil Oil in Deutschland AG, Hamburg	874 mil. DM
Deutsche Texaco AG, Hamburg	361 mil. DM
Kimya Sanayii	
Bayer AG, Leverkusen	4084 mil. DM
Hoechst AG, Frankfurt/M.	2966 mil. DM
BASF AG, Ludwigshafen	3277 mil. DM
Chemische Werke Hüls AG, Marl	835 mil. DM
Henkel KGaA, Düsseldorf	1033 mil. DM
Otomativ Sanayii	
Daimler-Benz AG, Stuttgart	3663 mil. DM
Volkswagen AG, Wolfsburg	2417 mil. DM
Adam Opel AG, Rüsselsheim	1431 mil. DM
Ford Werke AG, Köln	1774 mil. DM
Bayerische Motorwerke AG, Münih	1842 mil. DM
Elektrokimya, Bilgisayar ve Büro Aletleri Sanayii	
Siemens AG, Münih ve B.Berlin	6712 mil. DM
IBM Deutschland GmbH, Stuttgart	3137 mil. DM
Robert Bosch GmbH, Stuttgart	1639 mil. DM
AEG-Telefunken, Frankfurt/M. ve B.Berlin	1593 mil. DM

* Bu rakamlara iş ve işçi bulma kurumlarına kayıtlı olmayan yaklaşık 1 milyon işsiz dahil edilmemiştir.

Geçtiğimiz yıla bir bakış

1984: Soğuk savaş çabaları daha iyi bir gelecek için mücadeleyi engelleyemedi

Dünya kapitalizmi 1980'li yıllara girerken yeni bir kriz döneminin göstergeleri iyiden iyiye ortaya çıkmıştı. Enflasyon ve işsizlik bir dizi kapitalist ülkede yüksek boyutlara varıyor, kitlelere kemer sıktıracak önlemlere başvurmak zorunluluğu doğuyordu. Bir yandan sömürülen kitlelerin dikkatlerini dış tehlikelere(!) çekmek, bir yandan dünyada gittikçe gelişen anti-emperyalist mücadeleyi duraksatmaya çalışmak amacıyla emperyalizm, ABD'nin başı çekmesiyle uluslararası yumuşamayı kesintiye uğratacak, gerginliği arttıracak bir politika izledi. Doğal ki bu politikanın izlenmesinde silah tröstlerinin payı da var. İşte geçtiğimiz 1984 yılı soğuk savaş kışkırtıcılığının doruğuna vardığı bir yıl haline bu yüzden geldi. Bir dizi NATO üyesi Batı Avrupa ülkesinin, sosyalizmin anavatanına yönelmiş orta menzilli nükleer başlık taşıyan füzeler 1984'te yerleştirildi.

Amerikan emperyalizmi sosyalizme karşı ekonomik ambargo uygulamaya 1984'te hız verdi. Gene 1984'te olimpiyatların ABD'de yapılması münasebetiyle bu ülkede öylesine şiddetli bir anti-sovyet hava estirildi ki, sosyalist ülkelerin sporcularının cangüvenliğini tehlikeye atacak histerik bir hava ortalığa yayıldı. ABD başkanı Reagan'ın tekrar seçildiği seçim kampanyası sırasında da anti-sovyet, anti-komünist kampanya daha şiddetlendirildi. Reagan 1984 içinde uluslararası gerginliği arttırıcı bir dizi saldırgan davranışın da mimarlığını üstlendi. ABD askeri birliklerinin küçük Grenada adasını işgal etmeleri ve 6. Filo'nun sonu fiyaskoyla biten Lübnan çıkarması bunlardan başlıcalarını oluşturuyor.

Ama 1984, ABD emperyalizminin istediği sonuçları vermedi. Amerikan ambargosuna rağmen B.Avrupa ülkelerine doğal gaz taşıyacak boru hattı Sovyetler Birliği'nin gerekli boruları kendisinin imal etmesiyle döşeniverdi. Polonya'yı sosyalizmden koparma amacıyla sözde sendikal görünümlü emperyalist komplo boşa çıkarıldı. ABD, NATO'daki tüm müttefiklerine söz geçiremedi. Hollanda ve Belçika topraklarına orta menzilli füze yerleştirmeyi kabul etmedi. Kapitalizm içinde bulunduğu krizi yer yer hafifletmekle birlikte atlatamadı. Soğuk savaş koşullarının silah üreten tröstlere kâr sağlamakla birlikte, sivil sektörlerin krizini yoğunlaştırdığı kapitalist ülkeler kamuoyunda daha çok kavranır oldu.

1985'e geçerken geride kalan yıl olumlu bir miras bıraktı denilemez. Ama hiçbir yılı tek başına değerlendirmemek gerek, soğuk savaş dönemi tarihsel bir süreyi kapsıyordu. Şu anda yaşadığımız ve içinde hem soğuk savaşın, hem yumuşamanın öğelerini barındıran dönem de bir yıllık gelişmelerle noktalanamayacak bir ara dönem niteliğinde. Biz, herzamanki gibi, insanlığın geleceğine iyimserlikle bakıyoruz.

AVRUPA

Avrupa'daki ekonomik güçlükler ve işsizlik, ırkçılık ve yabancı düşmanlığının yeni boyutlar kazanmasına yol açtı. Gerçi Ortak Pazar ülkelerinde enflasyon ortalaması %5.1'e, yani son on yılın en düşük rakamına ulaşmıştı ama özellikle süt, yağ, yumurta ve şaraptaki fazla üretim tarımda çalışan kesimleri huzursuz kılmış, işçi sınıfı ise yaşama standartlarında herhangi bir ilerleme göstermemişti.

Avrupa'da NATO'ya yani ABD'ye sadık hükümetlere karşı ise önemli bir barış hareketi gelişti. Yıl boyunca tüm Avrupa'da barış yanlıları seslerini yükselttiler. Yüzbinler atom füzelerine karşı, silahlanma yarışına karşı elele yürüdü, ve insanlığın geleceği için umutları yineledi.

1984 Avrupa için hiç de içaçıcı bir yıl olmadı. Aralık başında Dublin'de yapılan Ortak Pazar zirve toplantısında hemen hemen bütün Avrupa başbakanları, ABD ve Japonya'nın teknolojik olarak gerisinde kalmak üzere olduklarını bildirdiler. Avrupa teknolojik yaratıcılık ve teşebbüs gücünde bazı bakımlardan yaya kalmıştı.

Avrupa İkinci Dünya Savaşı sonrasında 25 yıllık bir büyüme dönemi yaşamıştı. Bunu 10 yıllık bir durgunluk dönemi izledi ancak bu tüm kapitalist dünya için geçerliydi. Oysa 1984'te her AET ülkesi ekonomik büyüme hızında nisbi bir "gerilemeye" girdi. İşsizlik dalgası çığ gibi büyüdü. İşsizlerin 1985'te 12 milyona çıkması bekleniyor. Dünya pazarında, özellikle elektronik gibi bazı kritik alanlarda Avrupa'nın payı 10 yıldır durmadan düşüyor.

Büyük barış gösterilerine rağmen NATO hükümetleri Avrupa'ya orta menzilli füzeleri yerleştirdi.

İngiltere'de işsizliğin sayısı 3 milyonu aştı. Thatcher kâr etmedikleri gerekçesiyle kömür ocaklarını kapatmaya kalkışınca kömür işçilerinin 9 aydır süren greviyle yüzyüze geldi. Fransa'da Mitterrand sağ bir politika izleyip, ekonomi başaşağı gitmeye başlayınca halk arasındaki itibarını kaybetti. F.Almanya'da, Flick skandalıyla sarsılan Kohl'un koalisyon hükümeti de işsizlik derdiyle meşgul. Ayrıca endüstri tekniğinin yenilenmesi zorunluluğu da Kohl'ü düşünceye sevkediyor. Yıl içinde ülkeyi saran 35 saat grevleri de işçi sınıfının sorunlarına tam bir cevap getirmiş değil.

Dış ilişkilerde ve askeri alanlarda da Avrupa ne kadar zayıf olduğunu çeşitli olaylarla gördü. Amerika'daki başkanlık seçimleri silahların sınırlandırılması ve Ortadoğu konusundaki diplomatik faaliyetleri felce uğrattı. Fransa, İngiltere ve İtalya, Lübnan bunalımında sadakâtle Amerika'yı desteklediler ve hep birlikte Lübnan halkını pes ettiremeyince bir çeşit "rezil" oldular. Mitterrand Çad'a asker göndererek tam bir çamura battı. NATO üyeleri olarak Avrupalılar yine ABD'ye ne kadar sadık olduklarını göstererek bölgeyi atom başlıklı Pershing füzeleriyle doldurdular. Tam teşekkür beklerken, Amerika Avrupa'yı savunma harcamaları az diye suçladı ve askerlerini F.Almanya'dan çekmekle tehdit etti.

ORTA AMERİKA

Amerikan emperyalizminin "kapı eşiği" olan Orta Amerika 1984'te Reagan'a uykusuz geceler geçirtti. Çünkü bölgenin küçük devletlerinden biri, Nikaragua, Washington'un güdümünden tamamen çıktı, diğerleri ise yavaş yavaş homurdamaya başladılar.

Ronald Reagan kapısının önünde sol devrimci herhangi bir kıpırtıya hoşgörü gösteremiyor. Orta Amerika'daki huzursuzlukların "Sovyetler Birliği, Küba ve Nikaragua'nın yarı kürede zorla komünizmi kurmak için gösterdikleri çabadan" kaynaklandığını söylüyordu, ama bölgedeki faşist rejimlerin baskısının doğurduğu ayaklanmaların lâfını bile etmiyordu. Reagan'ın amacı herhalde Nikaragua'da Sandinistlerin devrilmesi ve El Salvador'da gerillaların yenilmesiydi. Ancak şurası açık ki, bunu Amerikan birliklerinin bu iki ülkeye doğrudan saldırısı olmadan yapamaz. Dolayısıyla 1985 ABD politikası için kavşak noktasıdır. ABD Nikaragua'da Sandinistlerin sol hükümetine ya razı olacak ya da doğrudan açık bir işgal hareketine girişecektir. Aynı şekilde El Salvador'da sol hareketin siyasi hayatta legal bir rol oynamasına ya hoşgörü gösterecek ya da askerlerini gönderecektir.

Daniel Ortega, Somoza diktatörlüğünü yıkan Sandinist Kurtuluş Cephesi'nin lideri. Kasım ayında yapılan seçimleri Sandinist hareketinin ezici bir şekilde kazanmasıyla Nikaragua Cumhurbaşkanı oldu.

El Salvador'un yeni başkanı Jose Napoleon Duarte insan haklarına sözde saygı göstermeye başladı. Birkaç işkenceci ve katili yargılattı. Ancak Duarte, ölüm mangalarının asıl liderlerini asla hapsedemeyecek. Solcu gerillalarla yapılan göstermelik görüşmeler de durdu. Duarte Amerikan birlikleri, uçakları, helikopterleri olmadan gerillaları yenemeyeceğini biliyor. Ancak Reagan da böyle bir askeri harekâta kongre ve Amerikan halkının rıza göstermiyeceğini de biliyor.

Nitekim ABD'nin Nikaragua'da gösterdiği "marifetler" Reagan'a hiç de puan kazandırmadı. 1984 Nikaragua seçimleri Sandinistler için bir zaferdi. Oysa CIA'nın beslediği "kontra" saldırıları, limanların mayınlanması Reagan için yüzkarasıydı. Hele CIA'nın yayınlayıp "kontra"lara dağıttığı ve sivil hedeflerin nasıl mahvedileceğini gösteren broşür, ABD devlet terörizminin kanıtı oldu.

Orta Amerika'daki hükümetler bile Washington politikasının doğruluğuna kuşku ile bakar oldular. Örneğin Honduras hükümeti, topraklarında barınan 12 bin "kontra" yüzünden huzursuz ve işbirliği için durmadan çok daha yüksek ekonomik ve askeri yardım istiyor.

"Kontadora" grubu denilen Kolombiya, Meksika, Panama ve Venezüela bölge barışı için bir taslak anlaşma önerdiler. Washington taslağın bazı noktalarına itiraz etmeye giriştiği sırada Sandinistler taslağı şartsız kabul ettiler. Böylece diplomatik alanda öne geçtiler.

Görülüyor ki Reagan Orta Amerika'da solun varlığını kesinlikle kabul etmek istemiyor ve aklı başından hepten giderse elinde tuttuğu altıpatların tetiğini çekebilir.

AFRİKA

Afrika halklarının ürettikleri doğa güçlerinin kontrol altına alınmasına değil, batılı kapitalistlerin kasalarına akıtılınca insanların muhtaç olduğu ekmek doğanın insafına kaldı.

Sömürgecilerin, sonra da emperyalizmin yüzyıllar boyu acımasızca talan ettiği Kara Afrika'da sorunlara kuraklık da eklenince yüzbinler açlıktan öldü. Kıtanın hemen her köşesindeki 30 ülkede yaşayan 150 milyon kişiyi tehdit eden açlığa karşı en çok Etiyopya'da gerçek önlemlerin temeli atıldı. Bütün çabalara rağmen, yine de, Afrika 1985'e umutla bakmıyor.

Kara Afrika siyasi darbelere de sahne oldu. Nijerya'da Şehu Sagari hükümeti ordu tarafından devrildi.

Gine'de Seku Ture'nin ölümünden sonra askerler iktidarı ele geçirdi. Uganda, iç savaşında 100 bin kişi öldü. Çad'da demokratik güçler hükümeti tehdit etmeye başlayınca, Sosyalist Mitterrand gerici hükümete yardım için Fransız birliklerini gönderdi.

Irkçı Güney Afrika yeni anayasasıyla melezlerin ve Hint asıllıların parlamentoya (beyazlardan ayrı bir listeyle) seçilebilmelerini kabul etti. Ama ülkenin çoğunluğunu oluşturan 20 milyon siyah Afrikalı'ya bu hakkı vermedi.

1977'de sendikalaşmalarına izin verilen kara işçiler ilk defa geçen yıl greve gittiler. Ama beyazlar askerleri grevcilerin üzerine saldı, çıkan çatışmalarda 160 kişi öldü.

ORTADOGU

Beyrut sokaklarında çatışmalar durmadı.

1984'ün en sıcak bölgelerinden biri yine Ortadoğu'ydu. Yıllardır süren savaşlar, huzursuzluklar herhangi bir sonuca ulaşmadı. Yakın zamanda da sonuçlanacağa benzemiyor.

İsrail'in 1982 yılında Lübnan'ı işgal etmesinden beri barış konusunda bir adım atılmış sayılamaz. Bir gelişme, sözde "barış güçleri" olan ABD, İngiliz, Fransız ve İtalyan deniz kuvvetlerinin Beyrut'u terketmek zorunda kalmaları oldu. Ayrıca İsrail hükümeti de Güney Lübnan'ın işgal altında tutulmasının çok fazla kan ve para kaybına sebep olacağına karar vererek Lübnanlılarla görüşme masasına oturdu. İsrail'in Lübnan'dan çekilmesi, bölgede barışa doğru atılabilecek adımların ön şartıydı. Zaten İsrail'in enflasyonla boğulmuş ekonomisi günde 600 bin dolara malolan bu işgale dayanamıyordu. Ancak görüşmeler bir sonuca bağlanamadı. Bununla da Suriye'nin rızası alınmadan adım atılmayacağını, İsrail öğrenmiş oldu.

Ürdün kralı Hüseyin Arap dünyasınca dışlanan Mısır'la diplomatik görüşmelere başladı. Hüseyin böylece liderliğe aday olduğunu göstermek istiyordu. Ayrıca Filistin Ulusal Konseyi toplantısına da evsahipliği yaptı ama Arafat'ı İsrail'in varlığını kabul eden Birleşmiş Milletler kararını tanımaya razı edemedi.

İran-Irak savaşı zaman zaman alevlenerek devam etti ve edecek de. Körfez ve Hürmüz Boğazı üzerindeki çekişmeler sık sık ciddi boyutlara vardı. Petrol tankerleri bombalandı. Washinton'da "ABD'nin çıkarlarını korumak için" yeni, daha güçlü önlemler alınması istendi. Bu da ABD'nin Ortadoğu'da barış değil sadece "çıkar" istediğinin göstergesi oldu.

«Halk adına mı?»

"İnsan hakları" çığırtkanlığının ayyuka çıktığı ve sosyalist ülkelerde "insan haklarının ayaklar altına alındığı" yalanının sürekli empoze edildiği batı kapitalist ülkelerinde burjuva hukuk sisteminin nasıl işlediğine örnek oluşturması açısından ilginç bulduğumuz Stern dergisinin 27 Aralık 1984 tarihli 1 No'lu sayısında Günther Schwarberg imzasıyla yayınlanan yazıyı aynen veriyoruz.

F. Alman mahkemeleri kararlarından

İddia	Olay
Öldürmek kastıyla iki kere dövme. Ceza 9 ay. Tecil.	Sauerland eyaletinin Olpe kentinden 23 yaşındaki bir Alman barda bir Türk ve bir Yugoslavla kavga ettikten sonra evine gider ve babasının tabancasını alıp geri döndükten sonra her iki yabancıyı da vurur. Hagen asliye mahkemesi sanığın nefsi müdafaa nedeniyle silah kullandığına karar verir ve onu sadece izinsiz silah kullandığı için cezalandırır.
İddia Tehlikeli şekilde yaralama. Ceza 6 ay. Tecil.	Frankfurt'tan NPD üyesi neo-faşist üç Alman, gece karanlığında parkta bir Türke saldırır ve ona küfrederler. Ayrıca bir gaz tabancasıyla da yakın mesafeden ateş edip Türkü tehlikeli şekilde yaralarlar. En genç olan sanık sadece bir ihtar cezası alır, ikincisi 4 hafta hapis cezasıyla ve esas suçlu olan banka memuru üçüncüsü de 6 ay hapis cezasıyla kurtulur.
İddia Başka bir halka karşı kışkırtma. Ceza Beraat.	36 yaşındaki eski polis memuru Hans-Günther Fröhlich, Zweibrücken asliye mahkemesi tarafından "Kızma Yahudi" adlı oyunun "fikir babası" olduğunun tespit edilmesine rağmen beraat ettirilir. Oyunu, Yahudileri en çabuk gaz odasına götüren oyuncu kazanmaktadır. Oyunu piyasaya süren polis memurunun 30 yaşındaki nişanlısı Ingeborg Schulte de 9 ay hapis cezası alır ve bu ceza tecil edilir.
İddia Öldürmeye teşebbüs. Ceza Dava durduruldu.	Lindau-Ziegelhaus sınırında bir sınır memuru bir İsviçreliye arabadan inmesini söyler. İsviçreli arabasından inmez ve kapıyı içten kilitler. Memur tabancasıyla ateş eder ve kurşun İsviçrelinin kıl payı kafasının yanından geçer. Kempten cumhuriyet savcısı, sınır memurunun tabancasını sadece korkutmak amacıyla ateşlediğine karar verir ve davayı durdurur. Bu arada İsviçreli Lindau asliye mahkemesi tarafından memura karşı gelmekten dolayı 6000 Mark para cezasına çarptırılır.

Bugün de kanunlar Napolyon zamanında olduğu gibi mülkiyeti insan yaşamından daha çok koruyorlar: Bir motorsiklet sürücüsünün ölümü için 690 DM para cezası verilirken, 250 bin DM dolandıran birisine 4,5 yıl ceza verilmektedir.

Fransız medeni kanununun (Code Napoleon) Alman devleti tarafından da kabul edilmesi ve burjuva mülkiyetin prensliklerin baskını karşısında güvenceye alınması büyük bir ilerlemeydi. Ne var ki, toprak sahibinin, yanında çalışan gündelikçilerine dayak atması bir centilmen cürümü olarak kaldı.

Daha sonra anayasamız, insan vücudunu ve haysiyetini koruyan temel haklarımız oldu. Fakat aynı zamanda gösteri yapanlara karşı eğitilmiş polis köpeklerimiz de oldu. Serbestçe politik faaliyet yürütme garantimiz var. Fakat aynı zamanda Alman Komünist Partisi üyesi oldukları için görevinden uzaklaştırılan memurlarımız da var. Milyonlarca Yahudinin öldürülmesi tecrübesinden sonra, başka halklara karşı düşmanlığı yasaklayan kanunlarımız oldu. Fakat aynı zamanda "Kızma Birader" oyununu başka bir halka karşı düşmanlığı kışkırtan "Kızma Yahudi" adlı oyuna çevirdiği halde beraat eden eski bir polis memurumuz da var.

Kanunlar karşısında bütün insanlar eşit olduğu halde, bu mahkemeler önünde böyle olmuyor: Eğer bir polis memuru "devlete hizmet" için bir insanı vurarak öldürürse beraat etme şansı var, ya da davanın 1984 yılında olduğu gibi cumhuriyet savcılığı tarafından durdurulması kötü karşılanmıyor.

Bu, fiilini 3. Reich'ın hizmetinde yapan polis memurları için de aynen geçerli: Nitekim polis memuru Clement Druschke 1942 yılında Slovenyalı Lovro Azman adlı partizanı işkenceyle öldürmüş, bu fiilinden dolayı daha sonra Heidelberg ağırceza mahkemesinin karşısına çıkarılmış ve hakim öldürme fiiline kasten değil, itiraf elde etmek için yapıldığı, bu nedenle de cinayet sayılmayacağına karar vermişti. Dava daha sonra mürur-u zamana uğradı ve Gestapo memuru 1984 yılında beraat etti.

Stutgart'taki ikinci ceza mahkemesi teröristlerle ilgili bir davada başka şekilde davrandı. RAF üyesi Peter-Jürgen Boock, banker Panto ve işverenler sendikası başkanı Schleyer ile dört muhafızının öldürülmesi olayına doğrudan katılmamış olmasına rağmen, "Kızıl Ordu Fraksiyonu"nun "sert çekirdeğine" dahil olduğu iddiasıyla üç kez ömür boyu ve 15 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Hakimler cezalar arasında bir mukayese yapmıyorlar. Onların fikirlerine göre her karar fiilin yapıldığı şartların özelliğine ve duruma göre değişiyor.

Fakat küçük adama takan ve büyük adamı salıveren karar hiç de olayların özel şartlarından doğmuyor. Örneğin beyaz yakalı suçlular daha çok ekonomik alanda ihtisaslaşmış oluyorlar ve bu gibileri takip edecek yeteri kadar işinin ehli eleman da yok. Fakat bu, neyin ticarete girdiğini, neyin suç teşkil ettiğini söylemenin zor olmasından kaynaklanmıyor. Flick "bağış olayında" tüm politikacıların ve ekonomistlerin ağız birliği ederek söyledikleri gibi, onlar güya "emin olmayan alanlarda" hareket ediyorlarmış.

Emin olmayan alanlar sadece "büyükler" için sözkonusu. "Küçükler ise, 1984 yılında Coburg'da olduğu gibi, öğrencilerin şapkasını çaldığı için iki ay hapis cezasına çarptırılıyorlar.

SÖYLEŞİ

MUSTAFA BEKİR

KİNDERGARTEN, SAUERKRAUT VE BERUFSVERBOT

Söyleşimizin başlığına bakıp da "Bu da ne?" demeyin. Bu üç kelime aşağı yukarı son yirmi yılda F.Almanya'nın bütün dünyaya bahşettiği üç armağan. Fransızcaya da girmiş, İngilizceye de...

Savaş sonrası Amerika'nın akıl hocalığıyla meydana getirilmiş anayasasıyla Almanya hür demokratik rejimiyle övünür durur. Özellikle "parçalanmış" olması, sosyalist blokla ortak sınırının bulunması ve Doğu'daki "kardeşlerinin totoliter rejim altında ezilmesi" Batı'daki Almanya'yı "varsa da yoksa da özgür rejim özgür vatandaş" sloganının baş propagandacısı yaptırmıştır. Örneğin her ülkede otoyollarında belli bir sürat tahdidi bulunmasına rağmen (örn. ABD'de 90 km, İngiltere'de 110 km, SSCB'de 90, Türkiye'de 90 km) F.Almanya'da sırf bu politika yüzünden arabalar için bir sürat tahdidi yoktur; gerekçesi de hazırdır: "Freie Fahrt für Freie Bürger" yani hür vatandaş arabasını istediği gibi kullanmalıdır. Hürriyet goygoyculuğu buraya kadar düşmüştür.

Yani "Almanya'da hür olun, hürriyet isteyin, hürriyeti savunun; hürriyet en değerli şeydir o gidince, örneğin sosyalist ülkelerde gitmiştir, hayatın her alanında yoktur. Arabanızı en fazla ancak 90 ya da 100 km hızla sürebilirsiniz diye bir kısıtlama getiremeyiz, hürriyetinizi kısmış oluruz sonra demektir bu.

Almanya'da hür olacaksınız, ama istediğiniz gibi düşünemezsiniz. Örneğin komünistçe düşünür, Alman Komünist Partisi'ne üye olursanız, artık siz hür değilsiniz. O halde devlet memurluğu yapamazsınız. Şayet önce devlet memuru, sonra komünist olmuşsanız işinize son verilir. Bunun adına da henüz başka bir dile çevrilmesi olanaksız olan Berufsverbot denir.

Aşağı Saksonya'da 10 yıla yakın bir süredir ilkokul öğretmenliği yapan Bayan Dagmar Lembeck'in işine o eyaletin eğitim bakanı sayın Georg-Berndt Oschatz bu yüzden son vermek istemektedir. Sizin anlıyacağınız kadıncağız önce hürdü, öğretmen oldu, hürdü, komünist oldu. Komünist olunca hürriyetinden oldu, hürriyetinden olunca işinden de olacak.

İngiliz maden işçileri için 1984 grev yılı oldu

İngiltere madencilerinin grevi bir yıla yakın bir süredir devam ediyor. Hiç şüphesiz İngiliz madencilerinin direnişi 1984'ün en önemli sendikal mücadele olayıdır. Maden işçilerinin direniş kararı almalarına Ulusal Kömür İşletmeleri yönetiminin en az 20 maden ocağını kapatma ve 20 bin işçinin işine son verme kararı neden olmuştu. 150 bin işçinin greve katılmasıyla ocakların büyük bir kısmında kömür üretimi durmuştu. Örneğin Ağustos 1984'te normal olarak yıllık ortalaması yüz milyon ton olan kömür üretimi kırk milyon tona düşmüştür.

Maden işçileri sürdürdükleri grev sırasında İngiliz polisinin çok şiddetli saldırısına maruz kaldı. Altı binin üzerinde işçi tutuklandı.

Hükümet grevcilere karşı burjuva devletin tüm olanaklarını harekete geçirdi. Polis azgın bir şekilde işçilere saldırdı, 6 binin üzerinde madenci işçi tutuklandı, 2 bin grev sözcüsü yaralandı, iki madenci öldü. Grevdeki işçiler yaklaşık 450 milyon sterlin tutarındaki ücretlerini kaybettiler. Böylesine büyük bir grev yalnızca sendikanın fonlarıyla gerçekleştirilemezdi. İngiltere'deki tüm sendikalar kömür işçilerine yardımda bulundu. İşyerlerinde, pazar yerlerinde, meydanlarda açılan kampanyalarda milyonlarca sterlin yardım toplandı. Maden işçileriyle dayanışma sadece İngiltere sınırları içinde kalmadı. Önce Sovyet İşçi Sendikaları İngiltereye kömür ihracını durdurdu ve önemli miktarda parasal yardım yolladı. Bunu Belçikalı işçiler izledi. Onlar İngiltere'nin ithal yoluyla kömür açığını kapatmasına meydan vermediler.

Sovyetler Birliği'nin birçok maden ocağında çalışan işçiler birer günlük yevmiyelerini İngiltere'deki grevci kardeşlerine yolladılar. Alman, Hollanda ve Belçika Komünist Partileri madencilerin ailelerine para ve yiyecek yardımında bulundular.

Grevcilerle dayanışma İngiltere'deki diğer sektörlere de yayıldı. Demiryolu işçileri, denizciler, kamyon şoförleri, grev kırıcıları tarafından çıkarılan, ya da ithal edilen kömürü taşımayı reddettiler. Liman işçileri bu amaçla iki kere greve gitti.

Şili'de faşist Pinochet rejimini protesto hareketleri geçtiğimiz yıl ülke çapında yükseldi. Polisle çatışan göstericilerden bazıları öldü binlercesi tutuklandı ve yine stadyumlara dolduruldu.

GÜNEY AMERİKA

1984 Güney Amerika'daki askeri diktatörlüklerin çözülme yılı oldu. Tüm kıta boyunca kitleler demokratik hakları için mücadele ettiler. Reagan "arka bahçedeki" Cuntaların iktidarı yitirmemeleri için elinden geleni yaptı, ama özgürlük için mücadeleyi durduramadı. Arjantin'de birinci yılını dolduran Alfonsin hükümeti, eski Cunta şeflerini birer birer yargılıyor. Uruguay'da 11 yıl sonra yapılan ilk seçimler demokrasinin zaferi oldu. Brezilya 20 yıl süren askeri idareden sonra seçim hazırlıklarına girişti.

Şili'de Pinochet rejimi, iktidarı elden bırakmamak için direniyor. Gün geçmiyor ki Şili halkı Cunta'yı protesto için sokaklara dökülmesin. "Tencere-tava konserleri" özellikle kadınların demokrasi mücadelesinin önemli bir parçası oldu. Pinochet'nin baskısı öylesine şiddetlendi ki, ABD'de bile Şili'ye yardımın azaltılıp azaltılmaması tartışılır oldu.

Güney Amerika'daki dikkati çeken bir başka nokta da IMF'ye bağlı ekonomilerin hemen hemen çökmesi oldu. Ülkeler borçlarını ödeyemez hale gelirken sokaktaki Güney Amerikalı IMF'nin hangi çıkarlara hizmet ettiğini çok iyi anladı. Örneğin Dominik Cumhuriyeti'nde hükümet IMF'nin dayattığı kemerleri sıkma politikasını uygulamaya başlayınca ülke üç gün grevler ve ayaklanmalarla sarsıldı, 60 kişi öldü.

ASYA

1984'ün en önemli olaylarından biri de Hindistan lideri İndira Gandi'nin Sih muhafızları tarafından öldürülmesiydi. Dünya bağımsızlar hareketi böylece değerli bir evladını yitirirken Hindistan bir süre için karışıklığa itiliyordu. Başbakan ilan edilen Rajiv Gandi'ye son derece hareketli olan Hindistan parlamenter rejiminde ülkenin zorlu sorunlarını çözmek düşüyor.

Asyanın bir diğer huzursuz ülkesi de Filipinler. 19 yıl önce başkanlık seçimlerini kazanan Ferdinand Marcos bu süre içinde dünyanın en kanlı ve katı diktatörlerinden biri oldu. Şimdi de ağır bir böbrek hastalığından öleceği kesin ama bir yandan hastalığa bir yandan da ülkede haklarını arayan demokratik güçlere karşı direniyor. Muhalefet lideri Aquino'nun öldürülmesi ve bu olaya Marcos'a en yakın olan generallerden birinin adının karışması, yapılan seçimlerde muhalefetin daha da güçlenmesine yol açtı.

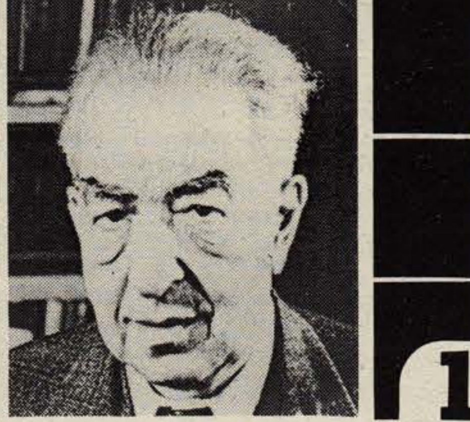
Çin Halk Cumhuriyeti ise 1984'te siyasi dostluk ziyareti adı altında ticaret heyetleri ile doldu taştı. Reagan, Kohl, Thatcher ile birlikte giden iş adamları birçok bağlantı yaptılar. Çinli atletler ilk defa olimpiyatlara katıldılar. Newsweek dergisi Çin'in "Batı'ya açılmasının biraz fazla hızlı" olduğunu belirtti.

Güneydoğu Asya yıllardır olduğu gibi geçen yıl da kıtanın sıcak bölgesi olmaya devam etti. Vietnam bir yandan sosyalizm yolunda ilerlerken bir yandan da Kamboçya hükümetinin yardımına koştu. Kanlı Pol Pot rejiminin kalıntıları Vietnam birliklerinin karşısında artık tutunamıyorlar.

Filipinleri yıllardır inim inim inleten Ferdinand Marcos ve demir kelebek lakabıyla anılan karısı İmelda'nın gelecekleri, tüm diktatörlerinki gibi parlak görünmüyor.

Torunumun Çocuğuna Mektuplar

1

Jürgen Kuczynski 1904 yılında Berlin'de dünyaya geldi. Erlangen, Berlin ve Heidelberg'de felsefe, istatistik ve ekonomi politik öğrenimi yaptı.

1926 yılının yazında ABD'ye gitti. Orada karısı Marguerite ile tanıştı ve "İşçilerin Durumunun Tarihi" konulu çalışmasına başladı. 1929 yılında yeniden Almanya'ya döndü.

J.Kuczynski 1930 yılında Almanya Komünist Partisi'ne (KPD) girdi. Özellikle illegal koşullardaki parti çalışması, onu bir komünist olarak şekillendirdi.

1936 yılında Almanya'yı terketmek zorunda kaldı. İngiltere'ye gitti ve orada esas olarak parti işleriyle ilgilendi. 1945 yılında yeniden Berlin'e döndü ve Marksist toplum bilimcisi olarak göreve başladı.

J.Kuczynski'nin şimdiye kadar, aralarında 30 ciltlik "İşçilerin Durumunun Tarihi", 10 ciltlik "Toplumsal Bilimlerin Tarihi Üzerine Çalışma" ve 5 ciltlik "Alman Halkının Tarihi" kitapları da bulunan yaklaşık 3000 araştırması yayınlandı.

J.Kuczynski, Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 35. yıldönümü nedeniyle DKP'nin düzenlediği bir seri toplantılarda konuşmacı olarak bulundu.

"Torunumun Çocuğuna Mektuplar" kitabı 19 mektup ve bir de günlükten oluşuyor. Sırasıyla yayınlayacağımız bu mektupların ikincisi **"Sosyalizmi böyle yüce buluyorsan, neden sürekli olarak içinde bulunduğun koşulları eleştiriyorsun?"** *şeklinde. Okuyucunun ilgiyle karşılayacağını umduğumuz mektuplar, sosyalist ülkelere karşı sağlı-sollu yöneltilen "eleştirilere" de bir cevap niteliğini taşıyor.*

Sevgili Robert,

Sana bu mektupları, eline geçtiğinde meslek öğrenimi göreceğini veya öğrenci olacağını tahmin ederek çeşitli nedenlerden yazıyorum. O zaman büyükninesinin yaptığı elma marmeladının üzerine maydanoz dökmek için buzdolabını boşaltan, çıkacak dumanı seyretmek için büyükdedesinin piposunun içine üfüren şimdi üç yaşında olan pervasız yüzün çok değişmiş olacak. Herşeyden önce bana sorduğun sorular da değişecek. Buna reğmen inanıyorum ki, onlar bana meslek öğrenimi görenlerin ve öğrencilerin bugün sorduklarının aynısı veya benzeri olacak.

Bu sorulardan birkaçını sana gücümün yeterli olduğu bugünden cevaplamak istiyorum. Bazılarını eminim ki genç insanalara özgü, güven duydukları büyüklerinden kendilerini derinden etkileyen, anlayamadıkları şeylere samimi, dürüst cevap bekledikleri zamanki gibi, ciddi bir çehreyle soracaksın. Diğer sorularda belki de meraklı —alaycı, hatta biraz da saygısız diyebileceğim bir aksan belirebilir— bu sonuncu ümit ederim sende olmaz. Yine bu sorularından bazıları da açık bir meraktan kaynaklanabilir. Onları sana tahmin edebildiğim kadarıyla, tecrübelerimin ve düşüncelerimin imkânları çerçevesinde cevaplamaya çalışacağım. Tabii bu arada benim de zamanımın ürünü olduğumu, bazı şeyleri doğru göremediğimi veya sorabileceğin bazı soruları tahmin edemiyeceğimi unutmamalısın.

Belki de bugün bazılarının yaptığı gibi niçin hatıralarımı 1945'den sonra yazmaya devam etmediğimi soracaksın. Mektuplar belli ölçüde bunun yerini doldursun istiyorum. Çünkü, büyükdedene ileride ilgi duyman muhtemel gözüküyor —büyükninelerinden birisini gören ve kendi torunlarının çocuklarını sevme imkânına sahip olabilen, Alman imparatorlarından birisinin zamanında ve daha sonra günümüze kadar sosyalizm-kapitalizm mücadelesi içinde yaşayan; Sosyalizmin bir dizi öncü savaşçısının toplumsal hayatın çeşitli alanlarında güvenleri ve arkadaşlıklarıyla şereflendirdikleri büyükdededen.

Yazdıklarımın hepsini benimle bazen tamamen aynı fikirde olmasa bile büyükninen de konuşuyor. Bugün bazılarının aramızda olmadığı uzun bir yaşamın arkadaşları da, bazen "ama Jürgen!" deseler bile, mektupta konuşuyorlar.

Ve herşeyden önce Parti de konuşuyor, ismi geçmeden, ama yaşayan bir örgüt olarak; Parti'de yarım yüzyıldan fazla süren bir üyeliğin tabii üzerimde çok belirleyici bir etkisi var. Mektuplarımı okurken bunların hepsini aklında tutmalısın.

Senin iyi bir sosyalist olmanı, sosyalist toplumun yüceliğini tümüyle kavramanı, ve de günlük yaşamda aynı derecede önemli olan şunu anlamanı arzu ediyorum: karşılaştığın tüm cansıkıcı şeyler, eksiklikler, sosyalist toplum yapımızla değil, —sermaye dünyasının rahatımızı kaçırma çabalarına rağmen— büyük çoğunluğunun samimi bir şekilde ülkemizi daha da güzel inşa etmeye çalıştığı insanların zayıflıkları ve hatalarıyla ilişkilidir. Umut ederim, kitabı okuduktan sonra bu inşaya tüm gücüyle yardım eden büyükdedenle hoşnut olursun.

Jurgen KUCZYNSKİ

Not:

Annene bu kitabı ilk planından 7 sene önce bahsetmiştim. O zamandan beri birçok arkadaşım müsveddeyi okudu ve değişiklik önerilerinde bulundu. Kitap artık 80 yaşına yaklaştığım bu dönemde yayınlanmalı görüşündeyim.

BİRİNCİ SORU: Büyükdede, söyle bana: Gençliğinde sosyalizmi hayalinde bugünkü gibi mi canlandırıyordun?

Tabii, aynı böyle —genelinde' Üretim araçları toplumsallaştırılmış, bu nedenle de değişik biçimlerdeki sürekli krizler, işsizlik ve kapitalizmin temel kötülükleri ortadan kalkmıştır.

Önce bu tespit edilmeli. Belirleyici olan bu. Marx, Engels ve Lenin bunları beklemişlerdi. Bu, politikamızın doğruluğunu ispat ediyor. Bu büyükninen ve benim için şu anlama geliyor. Yeni toplum için hayatımız boyu verdiğimiz mücadele, çektiğimiz zahmet boşa gitmedi.

Soruna ilk ve kısa, en önemli cevap bu.

Fakat başka bir cevap daha var ve bu genelde sosyalist olan toplumumuzla değil, bizim reel sosyalizm diye adlandırdığımız, sosyalizmin içinde ayrıntılarıyla somut olarak gerçekleştiği, özel tarihi biçimle ilgili. Burada cevap çok daha değişik.

Tabii sosyalizmi hayalimde böyle canlandırmıyordum. Marx ve Engels de başka düşünüyorlardı. Ve de Lenin herhalde Sosyalizm'in Ekim Devrimi'nden sonra geçen 60 yıl içinde çeşitli açılardan nisbi olarak böyle az gelişeceğini düşünmemişti.

Ama şunu unutmamalısın ki, Marx ve Engels sosyalist toplumun dünya devrimiyle gerçekleşeceğini, tek tek ülkelerin pratikte aynı anda sosyalist olacaklarını söylemişlerdi. Sosyalizm'in belli süre tek bir ülkede inşaasının mümkün olabileceğinin bilincine varan Lenin de, diğer devrimlerin olduğundan daha çabuk geleceklerini beklemiş, ayrıca da gelecekte başarıya ulaşacak ilk devrimci ülke olarak komşu emperyalist ülke Almanya'yı ümit etmişti.

Bizler sosyalist ülkelerin etkilerinden çok bahsediyoruz, ve de bu doğru. Bu etki büyüktür ve dünyanın gelecekteki gelişiminin belirleyicisidir.

Tekelci sermaye dünyasının geri çekilme döneminde olduğundan bahsediyoruz, bu da doğru. Onun geleceği yok, günümüzde ise sadece bunalım içinde.

Fakat bizler tekelci sermaye dünyasının günümüzde sosyalist ülkeler üzerindeki etkisinden çok az konuşuyoruz. Umarım mektupları okuduğun sırada, tekelci kapitalizmin etkisi azalmasına rağmen çok daha değişik olacak. Bu etkiden kasdettiğim tabii bize her yıl milyonlarca paraya mal olan, kârları önemli ölçüde arttığı için kapitalist dünyasına gayet iyi uyan, anlamsız derecede hızla değişen, taklidini başaramadığımız batılı elbise modası değil. Hayır, örneğin tekelci sermayenin savunmamız için, insanlığın geleceğinin savunması için bize dayattığı silahlanma harcamalarını kasdediyorum. Bu mektupları yazmaya başlamadan önceki yılda, geçen 1976 yılında sosyalist ülkeler bilimsel, teknolojik ve de maddi güçlerinin önemli bir kısmını savunmaya ayırmak zorundaydılar.

> **"Tek tek toplumsal eylemler "tek başına", "saf sosyalist alanda" değil, önemli bir kısmında tekelci sermayenin egemen olduğu bir dünyada gelişiyor."**

Bu oranların değişik olmadığı sermaye dünyasında korkunç silahlanma saldırı için kullanılıp sermayenin krizini arttırırken, bizde savunmayı sağlıyor ama sosyalist toplumun gelişimini de yavaşlatıyor.

Eminim ki, bize düşman bu çevre olmasaydı sadece işsizliği yok etmekle kalmaz, 35 saatlik iş haftasıyla 4 işgünlük çalışma haftasına sahip olurduk.

Eminim ki, sosyalizmi savunmak için silahlanma gereksinimi olmasaydı bugünkü gibi emek üretkenliğinin devamlı arttırılmasına değil, aynı zamanda son yıllarda endüstride iki, tarımda üç misli daha hızlı emek üretkenliği artışına erişecektik — çünkü o zaman bir tane bile fazladan bilim ve teknik adama ihtiyaç duymadan en azından iki misli daha fazla bilimsel ve teknolojik potansiyel "sivil ekonomi"nin emrinde olacaktı.

Eminim ki savunma harcamaları olmasaydı ve tekelci sermaye gelişmekte olan ülkelerin gösterdikleri çabaları engellemeyi başaramasaydı, yaptığımız yardımlarla son on yıl içinde bu ülkelerdeki açlığa son verilmiş olacaktı.

Ama tabii ki sermaye dünyasının sosyalist toplumumuz üzerindeki etkisi muazzam savunma harcamalarını dayatmaktan daha öteye gidiyor. Düşün bir kere, ilk sosyalist devrimden 60 yıl sonra bile devletin oynadığı rolü onlara anlatma imkânına sahip olabilseydik, Marx, Engels ve Lenin kimbilir ne kadar şaşırırlardı —bu arada daha Ekim Devrimi'nden birkaç hafta önce Finlandiya'da "Devlet ve Devrim"i yazdığı sırada Lenin'in devletin yok oluşunu nasıl ayrıntılı açıkladığını da düşün.

Peki ama, Sosyalizm'de yaşayan halklar tekelci sermayeye karşı dünya çapında devrimci mücadele içindeyken devlet nasıl yok olacak?! Bu herhalde örgütlü gücümüzü kendiliğinden yok etme anlamına gelirdi!

Belki de devletin egemen sınıfın emekçileri ezmek için araç olma temel görevini kaybettiğini söyleyeceksin. Doğru! Fakat bunun devletin yok olmasıyla bir ilişkisi yok. Çünkü o bu anlamda devrimin zafere ulaştığı gün zaten ölmüştür.

Belki buna haklı olarak devletin burjuvazinin arta kalan kısımları için baskı görevini devrimden sonraki ilk on yıl içinde kaybettiğini söyleyerek itiraz edeceksin. Fakat devlet eskiden kalma ne kadar çok görevini korumak zorunda kalıyor! Evet, bu görevler belirli ölçüde kapsam ve önem açısından arttı bile güvenlik görevlerini düşün. Niçin güvenlik görevleri? Bir tek sebep yüzünden: Sermaye dünyanın büyük bölümünde egemenliğini sürdürdüğü ve kuvvetli olduğu için. Biliyorsun, İkinci Dünya Savaşı'nda emperyalist devletler ellerindeki tüm teknik araçları kullanarak birbirlerine karşı savaştılar. Ama hiç kapitalist ve emperyalist devletler arasındaki savaşta araç olarak diğer düşman ülkede devrim yoluyla yeni bir toplumsal düzen kurmak isteyen güçlere yardım edildiğini duydun mu? Tabii ki hayır! Tam aksine. 1871'de Komün ortaya çıktığında Fransa ve Almanya arasındaki savaş belli ölçüde durdu ve de Alman kapitalistleri Komün'e karşı Fransız kapitalistlerine ellerinden gelen yardımı gösterdiler. 1917'de Alman emperyalistleri Lenin'e Rusya'ya gitme fırsatını tanıdıklarında bunu Bolşeviklere yardım etmek için değil, orada durumu karıştırmak ve daha çabuk zafer kazanmak için yaptılar — bunu işgal altında tuttukları bölgede ve 1919'da Baltık'da emekçileri ezmek ve karşı-devrimi desteklemek için yaptıklarından da anlayabilirsin.

> **"Bizler sosyalist ülkelerin etkilerinden çok bahsediyoruz, bu da doğru. Bu etki büyüktür ve dünyanın gelecekteki gelişiminin belirleyicisidir."**

Bugün tekelci sermaye elindeki tüm imkânlarıyla —1956'daki Macaristan'ı, 1968'deki Çekoslovakya'yı ve 1980'deki Polanya'yı hatırla ajanları, bölücüleri, kitle iletişim araçlarıyla... vb. ile toplumsal düzenimizi yıkmak için karışıklık çıkarmaya çalışıyor. Bu yüzden tekelci sermayeye "kızdığımı" veya böylesine davranışlara "uluslararası hukukun izin vermediğini" ispat için uluslararası anlaşmalardan alıntı yapacak kadar komikleşeceğimi zannetme. Bu, sermayenin mümkün olduğu kadar fazla süre yaşayabilmek için tarihsel misyonundan kaynaklanıyor. Fakat tüm araçlarla güvenliğimizi korumanın da bizim devletimizin misyonu olduğu açık. Bu alanda yanlışlar yapılabileceği ihtimal dahilinde. "Stalin devri" tecrübelerinden sonra mümkün olduğu kadar dikkatli davrandığımızı herkes görebilir.

Şunu da unutmamalısın ki, bir toplumdan diğerine geçiş dönemi ister bir ülkede olsun ister dünya çapında, barışçıl olmayabilir, kahramanlık dolu eylemlerin yanısıra kötülükleri de beraberinde getiren, zor ve acımasız bir dönemdir.

Güvenliğimiz konusunda gösterilen ihtimam toplumsal düzenimizin başındakilerin de gereğinden fazla dikkat göstermelerine yol açabildi. Bir kere yoldaş Walter Ulbricht ile gerçekliğimiz üzerine önemli bilgiler verecek ve de önemli ölçüde sosyolojinin gelişmesine katkıda bulunacak bazı gerekli toplumbilimsel araştırmalar üzerine konuşmuştum. Ulbricht yoldaş tekliflerimi reddetti —güvenlik gerekçesiyle. Ona şunları söyledim: "Walter, sen güvenlikten sorumlusun, benim de toplumsal bilimlerin gelişmesinin sorumluluğunda payım var. Güvenliğimiz toplumsal bilimlerin gelişmesinden daha önemli olduğundan bu sorun benim için hallolmuştur." Bununla beraber iki yıl sonra bu araştırmalara güvenliğimiz daha çok önem kazandığı halde, ihtiyacımız olduğu için izin verildi.

> **"Fakat, tüm araçlarla güvenliğimizi korumanın da bizim devletimizin misyonu olduğu açık. Bu alanda yanlışlar yapılabileceği ihtimal dahilinde."**

Araştırmaların önemli bir bölümü silahlanmaya hizmet ettiğinden ve gizli tutulduğundan, güvenlik sorunları bugün genelinde tüm dünyada bilimin, özellikle tabii bilimlerin önündeki en büyük engellerden biridir. Bu araştırmalar sadece özel projeye katılan çok az sayıdaki bilim adamı tarafından yürütülüyor ve askeri amaçlar için çalışan diğerleri de dahil olmak üzere tüm bilim adamlarından saklı tutuluyor. Büyük İngiliz bilim adamı, bilim tarihçisi ve herşeyden önce komünist, barış savaşçısı arkadaşım Bernal, gayet haklı olarak bilim adamları arasındaki temasların 500 yıl önce Rönesans zamanında 20. yüzyılın ikinci üçte birinden çok daha sık ve verimli olduğu tezini ortaya atmıştı. Silahlanma ve güvenlik sorunları yüzünden bilimin önlenmesi tüm dünyada ve sosyalizmde de, askeriyenin ihtiyaçları belli alanlarda sonradan bilimin gelişmesinde özel bir eşitsizliğe sebep olan hızlı bir ilerlemeyi zorlasa bile, aşırı derecede fazla.

Bununla beraber, bence önemli olan, sermayenin sosyalist toplumumuz üzerindeki başka bir etkisinden bahsetmek istiyorum. Her mücadele merkezi bir yönetim gerektirir. Merkezi yönetim arttıkça da birey için demokrasi diye adlandırdığımız şeyin gerçekleştirilmesi daha da karmaşıklaşır ve zorlaşır.

Toplumumuz dünya sermayesiyle savaş içinde bulunuyor; bu yüzden de sıkı bir şekilde merkezi olmak zorunda. O, devletin ve devlet mekanizmasının oynadığı büyük rol sayesinde de, bu savaşın gerektirdiği ölçüde merkezileşmiş durumda. Fakat bütün bunlar, sosyalist toplumun varolması için gerekli merkezileşme her toplumsal eylemin gelişebilmesi için en iyi biçimdir anlamına da gelmez. Tek tek toplumsal eylemler de "tek başına", saf sosyalist alanda" değil, önemli bir kısmında tekelci sermayenin egemen olduğu bir dünyada gelişiyorlar.

Ekonomimiz (gelişme güçleri açısından) böylesine merkezileşmiş olmasaydı sermaye dünyasında enflasyonun sürekli arttığı koşullarda temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarını sabit tutabilir miydik? Diğer alanlarda da aynı şekilde. Tek tek örnekler ele alındığında veya ayrıntılara inildiğinde yeterinden fazla veya gerektiğinden az merkezileşmeye gidilmiş olabileceği konumuz dışıdır. Senin için önemli olan, saldırgan özünün gereği olarak düşmanın bizi çeşitli alanlarda böylesine bir merkezileşmeye zorlamasını anlaman, örneğin korkunç pahalı bir savunma mekanizmasının inşası — askeri alanda harcanan maddi ve manevi değerlerle sosyalist gelişimimiz için neler yapılabileceğini düşünürken korkunç pahalı, bu askeri mekanizma olmadan bizim ve senin hayatının nasıl bir şekil alabileceğini düşünmeye çalışırsan, çok ucuz. O zaman sosyalizmde yaşayamayacaktık çünkü.

Böylesine sıkı bir merkezileşme ve genelde devletin oynadığı rol, can sıkıcı ve hiç de çekilmez bürokratik görüntüleri de beraberinde getirebilir. Çoğumuzun sürdürmekte olduğu bürokratizme karşı mücadele burada daha da önem kazanıyor. Örneğin, tüm diğer işlerine rağmen büyükninenin sık sık ve başarılı bir şekilde gerekli örgütlerin parti sekreterlerine bürokrasinin sonuçları üzerine ve de —bu çok önemli— demokrasinin genişlemesi için yazmış olduğu gibi.

Belki, parti ve devlet yönetiminin bütün uyarı ve kontrollarına rağmen tek tek insanlarının katılımının, "tabandan demokrasi"nin yeteri kadar gelişmediğini söyleyeceksin. Fakat, sendika ve parti toplantılarında, çalışma gruplarında (Brigade ç.n) yapılan mükemmel, yapıcı-eleştirici tartışmaları düşün. Fabrika yönetimlerine tabandan getirilen önerileri unutma. Ve lütfen bir saniye düşün: Savaş sırasında hiç emirler askerler tarafından demokratik bir şekilde tartışılır mı? Emirler verildikten sonra hiç onlar üzerine konuşma olur mu? Tabii hayır! Siperde demokrasi yoktur; tam da orada savunulmasına rağmen.

Şu anda biz tabii ki "yukarıda" emirlerin verildiği ve "aşağıda" silahların kullanıldığı bir savaşın içinde bulunmuyoruz. Fakat, demokrasinin tek tek insanlar için sınırlandırılması da dahil çoğu yönleriyle savaşa benzeyen dünya çapında bir sınıf mücadelesinin içindeyiz. Tabii ki onu (demokrasi ç.n) bu koşullar içinde dahi mümkün olduğu ölçüde geliştirmeye gayret ediyoruz. Fakat bu zor bir sanat.

(Devamı 9. sayfada)

Halkının öfkesini haykıran şair

HAPİSHANEDE BİR AKŞAMÜSTÜ

Adım adım iniyor gece
Takımyıldızların salınan merdiveninden;
Yakın, şefkatle fısıldayan bir ses gibi yakın
Esiyor hafif bir rüzgâr;
Avludaki ağaçlar,
Boynu bükük mahkûmlar
Kayboluyor rüzgârın fırıl fırıl eteğinde.
Ay ışığının ince parmakları merhametle
Işıldıyor çatının tepesinde;
Toza karıştı yıldızların avizesi
Göğün mavisi akkorlaştı,
Kurşuni gölgeler kaplıyor yeşil kuytuları
Tereddüt içinde, hasretin
Acıyla girdaplanışı gibi beyinde.

Bir düşünce dolanıp duruyor yüreğimde —
Öyle bir bengisudur ki hayat bu anda
Ona zehirlerini katan tiranlar
Ne bu gün ne yarın, asla kazanamayacaklar.
Ne çıkar aşkın taht odasını aydınlatan
Mumu söndürseler de? Güçlüyseler
Ayı söndürsünler, görelim hele.

Pakistanlı yazar ve şair Faiz Ahmet Faiz'i yitirdik

Asya-Afrika yazarlar hareketinin kurucularından olan Pakistanlı ünlü şair ve yazar Faiz Ahmet Faiz, Kasım ayının 24. günü öldü.

Faiz Ahmet 1911 yılında doğdu. Arap ve İngiliz edebiyatı öğrenimi gördü. Şiir ve edebiyat denemelerini Uruz dilinde yazdı. Bu dili en iyi kullanan yazar olarak ün yaptı. Nakşi Feryadi (1941), Desti Saba (1947), Zindan Name (1955), Gazeller (1960, Desti Senf (1963) gibi şiir kitapları ve edebiyat denemeleri ile tanınan yazar, şiir ve denemelerinde acılı bir yaşamı ve halkının ızdıraplarını dile getirir ve onlara kurtuluş yolunu gösterir. Kitapları UNESCO tarafından basılan Faiz Ahmet 1962 yılında LENİN Barış Ödülünü almıştır.

Faiz Ahmet, ölümüne dek uzun yıllar boyunca Asya-Afrika yazarlar hareketinin yayın organı olan "LOTUS" edebiyat dergisinin baş yönetmenliğini yaptı.

Faiz Ahmet Asya-Afrika yazarlarının emperyalizme ve gericiliğe karşı mücadelesinde hep ön saflarda yer aldı. Ülkesindeki gerici iktidarlara şiirleriyle halkının öfkesini haykırdı. Onların kurtuluşu için büyük bir enerji ve militan bir ruhla savaştı. Bu yüzden çeşitli defalar hapishanelerde yattı, sürgünlere gönderildi. 1972 yılında Zülfikar Ali Butto zamanında özgürlüğüne kavuşarak ülkenin kültürel başkenti sayılan Lahor'a yerleşti. 1947'de Pakistan'ın özgürlüğe kavuşmasından sonra "Pakistan Times"ın genel yayın yönetmenliğini yaptı.

Nazım'ın dizeleriyle
Onbeşleri anıyoruz

Mustafa Suphi ve arkadaşları Türkiyeli komünistlerin yüreğinde yaşıyor. Ve sanırız bunu da en iyi büyük şairimiz Nazım Hikmet dile getiriyor.

KALBİM

Göğsümde 15 yara var!...
Saplandı göğsüme 15 kara saplı bıçak!...
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacak!!!

Göğsümde 15 yara var!
Sarıldı 15 yarama
kara kaygan yılanlar gibi karanlık sular!
Karadeniz boğmak istiyor beni,
boğmak istiyor beni
kanlı karanlık sular!!!

Saplandı göğsüme 15 kara saplı bıçak
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacak!...

Göğsümde 15 yara var!
Deldiler göğsümü 15 yerinden,
sandılar ki, vurmaz artık kalbim kederinden.
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacak!!!

Yandı 15 yaramdan 15 alev,
kırıldı göğsümde 15 kara saplı bıçak...
Kalbim,
kanlı kızıl bir bayrak gibi çarpıyor,
ç a r — p a — c a k!

1925

S.BİRLİĞİ'NDE KİTAP AÇLIĞI

Sovyetler Birliğini ziyaret edenlerin en fazla dikkatini çeken konulardan birisi de Sovyet halkının okumaya karşı gösterdiği büyük ilgidir. "Metro'da, otobüste, parkta elinde kitap olmayan, kısacık boş zamanlarını bile okumayla doldurmaya çalışmayan hemen hemen tek bir kişi bile gösteremezsiniz."

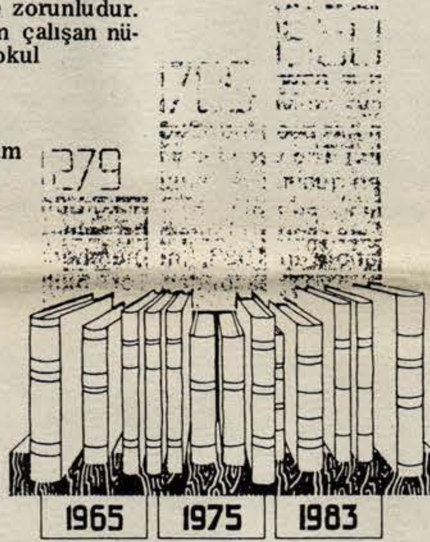
Sovyetler Birliği'nin nüfusu dünya nüfusunun yaklaşık % 6'sıdır. Buna karşılık her yıl dünyada yayınlanan kitapların % 14'ü Sovyetler Birliği'nde yayınlanır. Hem de nasıl? Bir kitabın taş çatlasa ilk basımı Türkiye'de 5000 adetten ibarettir. Batı ülkelerinde de kitapların tirajları olsa olsa Türkiye ile kıyaslanabilir. Ama Sovyetler Birliği ile değil. Sadece şu bilgi yeterli fikri veriyor insana: Sovyetler Birliği'ndeki her kütüphaneye sadece bir adet kitap göndermek için bir kitabın 330 bin basılması gerekir. Öyle ki bir yıl içinde tüm dünyada yayınlanan kitapların tiraj olarak toplamının % 25'i Sovyetler Birliği'nde gerçekleşiyor. Gene de Sovyetler Birliği halkları kitaba doymuyor, kitap açlığı çekiyor. Bunun nedeni nedir acaba?

SOVYET HALKININ EĞİTİM DÜZEYİ ÇOK YÜKSEKTİR

1933 yılında Sovyetler Birliği'nde okuma yazma bilmeyen hiç kimse kalmamıştır. Bugün Sovyetler Birliği'nde orta öğrenim de zorunludur. 1983 yılında tüm çalışan nüfusun % 14'ü ilkokul mezunu, % 86'sı ise ortaokul ve daha yüksek eğitim kurumları mezunudur. Oysa bu oran 1939 yılında sadece % 12 idi. 1939'dan buyana Sovyet nüfusu % 45 arttı. Demek ki, nüfusun eğitim standartları, nüfusun artış hızından daha hızlı gelişmiştir. İşte kitap açlığının nedeni!

1983 yılında 2 milyar adet kitap basılmış, yani okuma yazma çağındaki nüfusa göre kişi başına yılda 9 kitap düşüyor. Ne kadar az değil mi! Herhangi bir eşitsizlik toplumu için, yani sömürünün sürdüğü bir ülke için hayal edilemiyecek kadar yüksek bir rakam. Ama tüm halkın ilk öğrenimden geçtiği, orta ve yüksek öğrenimin kitlesel boyutlarda gerçekleştirildiği, herkesin okuma isteği ve para, eğitim, boş zaman bulma bakımından bunun olanağına sahip olduğu bir ülke için bu rakam az geliyor.

□ *1983'te iki milyon kitap basılmış.*

Sovyetler Birliği'nde Kitap Basımı (milyon kopya)

□ *Yılda kişi basına dokuz kitap düşüyor*

1984	135.3
1979	130.?
1970	95.0
1959	58.?
1939	15.9

Sovyetler Birliği'nde orta ve yüksek öğrenim görenlerin sayısı.

İşçinin Sözlüğü

Hazırlayan: Fethi SAVAŞÇI

ÇİFTÇİLİK
Osmanlı İmparatorluğu'nda feodal toprak işletmeciliğinin biçimlerinden biridir. 18'inci yüzyılın ikinci yarısında kendini kabul ettirmiştir. Çiftlikçi, sipahiden farklı olarak, toprağın gerçek sahibidir. Hükümdara karşı hiçbir askeri ya da idari yükümü altında değildir. Toprağını istediği zaman satabilir, ipotek ettirebilir, miras bırakabilir. Topraklarını ortakçılara, ırgatlara işletir, pazar için mal üretir.

ÇİRKİN SAVAŞ
Emperyalist devletlerin, özgürlük ve bağımsızlıkları için savaşan sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin halklarına karşı yürüttükleri soyguncu savaşı karakterize etmek için kullanılan bir terimdir. İlk önce Fransız emperyalistlerinin Vietnam halkına karşı yaptıkları sömürgecilik savaşı (1946-1954) sırasında Fransızlar tarafından kullanılmaya başlandı. Vietnam sorununun barış yoluyla çözüme bağlamasına ilişkin Cenevre Anlaşması'nı (1954) hiçe sayan ABD emperyalizmi 1955'te Güney Vietnam'da bir kukla hükümet kurdu ve buraya asker çıkardı. Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesine karşı savaşa girişti. Güney Vietnam'a yerleşip büyük bir askeri güç taşıdıktan sonra ABD emperyalizmi, Çin Hindi'ndeki yayılmacılığını başlattı ve 1965'te Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'ne karşı saldırıya geçti. Amerikan emperyalizmi bu savaşta kitlesel imha silahları dahil en modern silahlarını kullandı. Fakat, Vietnam halkının soylu ulusal direnişi başta Sovyetler Birliği olmak üzere, sosyalist ülkelerin çok yanlı yardımları ve dünyadaki ilerici güçlerin desteği sonucunda, Amerikan emperyalistleri, bu "çirkin savaş"a 1973'te son vermek zorunda kaldılar. Bundan sonra Kamsoçya'da ve Laos'ta da aynı yenilgiye uğradılar.

ÇOĞUNLUK SEÇİM SİSTEMİ
Burjuva demokrasilerinde bir seçim sistemidir. Buna göre, bir seçim bölgesinde oyların çoğunluğunu kazanan aday (ya da adaylar listesi) seçilmiş kabul edilir. Bazı ülkelerde mutlak çoğunluk, bazılarında da göreli çoğunluk aranır. Emekçilerin seçim haklarına konan türlü kısıtlamalar ve burjuva partilerinin çevirdikleri çeşitli dalavereler yüzünden çoğunluk sistemi, tam bir temsil niteliğine kavuşmaz.

Yazar Fakir Baykurt'un başkanlığında

Duisburg'da Edebiyat Akşamları sürüyor

Yazar Fakir Baykurt'un başkanlığında sürdürülen "Edebiyat Akşamları"nın biri daha Aralık ayının 19'unda RA salonunda yapıldı.

Yazar Fakir Baykurt "Edebiyat Akşamları"nın amacını "genç yazarları okurlara tanıştırmak, onları teşvik etmek, yazmaya hevesli gençlere yol göstermek ve edebiyat yaşamımızın sorunlarını okurlarla tartışmak" olarak belirledi.

Bu ayki Edebiyat Akşamı'nın konuk yazarı öykücü Özgen Bilgiç idi. Özgen Bilgiç Köln'de oturuyor. Uzun yıllar fabrikalarda işçilik yapmış, şimdi de sosyal danışman olarak çalışıyor. Konuk yazar okurlara iki öyküsünü okudu. Bunlar "Kadın Kadına" ve "Çingene" adlarını taşıyor. Yazar, her iki öyküsünde de yabancı bir ülkede çalışan Türkiyeli işçilerin sorunlarını anlatıyor. Temaları genellikle yabancı düşmanlığı ve uyumsuzluk üzerine kurulu. Hikayelerinde psikolojik öğelere ve sosyal entegrasyonun olumsuz yanlarına ağırlık veriyor.

Edebiyat söyleşisi yazar ve okurların edebiyat ve sanat üzerindeki tartışmalarıyla olumlu bir havada sona erdi.

MANŞET

Duyduk — duymadık,
Gördük — görmedik,
Dedi — demedi demeyin.

Hazırlayan: Şanar Yurdatapan

Dış Basından

Türkiye'de idamlar-işkenceler, insan hakları-demokratik özgürlükler tartışmasına ışık tutmak amacıyla Avrupa'nın ünlü politik dergisi "İl Daily Spiegel Journal" muhabiri bayan Mary von Boullion Türkiye'de uzun süre kaldı ve tanınmış aydınlarımızla görüştü. Aşağıda bu görüşmelerin özetini sunuyoruz.

Prof. Seçkin Sosyal
Anayasa Profesörü

Soru: Uzun süre uğraşmama rağmen, resmi makamların istedikleri hariç hiçbir tutuklu ile görüşemedim. Sayın Prof., işkence konusunda ne dersiniz?

Prof.Seçkin SOSYAL: İşkence Türkiye'de Anayasa ve yasalarca suçtur. Sayın Cumhurbaşkanımız da bunu defalarca ve açıkça belirtmişlerdir. Buna rağmen bireysel olaylar olabilirse de yakalananlar ceza görmektedir.

Soru: Ama nasıl böyle dersiniz? Uzun süre emek verdiğiniz Amnesty Intern...

Prof.Seçkin SOSYAL: Türkiye' nin kendine özgü koşullarını anlamadan bir hükme varmak Batı'yı yanıltabilir. Bu geçiş döneminde Batı bize anlayış göstermeli, bir yandan Papandreu'nun Ege Kıta Sahanlığı, Kıbrıs, Ermeni terörü, bölücü-ayrılıkçı cereyanlar, Ortadoğu petrol vs. vs..

Başar Cemal
Uluslararası romancımız

Soru: Sayın Başar CEMAL! Dünyaca ünlü bütün eserlerinizde Kürt insanlarının hayatını anlatıyorsunuz. Türkiye'de Kürt halkına yapılan baskılar hakkında...

Başar CEMAL: Ağzınızı toplayın. Bir daha o lâfı ağzınıza alırsanız, kadın olduğunuzu unutup CART diye yırtarım!

Onur Kumcu
Uluslararası gazetecimiz

Soru: Sayın KUMCU, Başar CEMal beni çok şaşırttı. Aynı soruya sizden bir cevap alırım inşallah!

Onur KUMCU: Doğu ve Güneydoğu'da cereyan eden olaylar, Türkiye'yi bölmek isteyen güçlerin tahrikleri sonucunda bu noktaya ulaşmıştır. Bakın, 50 yıl sonra açıklanan İngiliz Intelligence Service raporlarına!.. Bu oyunlara Türkiye'nin demokratları-ilericileri düşmemelidir.

Soru: Ama sayın Kumcu, devletlerin bütün olayları kendi çıkarlarına göre değerlendirme ve yönlendirme çabalarıyla olayın kendisini karıştırmış olmuyor musunuz? Aynı mantığa göre Lenin'den destek gören Mustafa Kemal hareketini "Rus tahriki" diye mi adlandıralım?

Onur KUMCU: Aaa, o başka!..... Şimdi bakın: Zaten Türkiye üstüne oynanmak istenen oyunlar, silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığı, uluslararası çeteler, Bulgar ajanları, M.Ali Ağca, kapıtılan bir partinin dışardaki militanları vs. vs. vs..

Soru: İyi ama böyle daldan dala atlayarak nasıl konuşabiliriz ki? Neyse konu MHP'ye gelmişken kafamı kurcalayan birşeyi sorayım bari: MHP faşizmine karşı uzun süre mücadele ettiniz hepiniz. Ama bizzat Türkeş'in ağzıyla söylediği bir şey daha var: "Biz de iktidara gelsek aynı şeyi yapacaktık, neden hapisteyiz" diyor. Gerçekten de MHP'nin "FAŞİZM" diye nitelendirdiğiniz neyi varsa bugün gerçekleşti, yasa oldu, Anayasa oldu... Faşizmi yalnız MHP olarak görmek hata değil miydi? Bu rejim pek mi farklı?

Başar CEMAL: Hanım, hanım, senin canın sahiden dayak istiyor! Ben yıllarca ölüm tehdidi altında vatanıma gidemiyorum. Allahtan 12 Eylül geldi, can güvenliğim sağlandı da İstanbul'a dönebildim.

Lütfü Divanesiz
Uluslararası ozanımız

Soru: Siz döndünüz, tabii kendi bileceğiniz bir iş. Fakat bir yığın aydın şu anda ya hapiste ya da yurtdışında kaldı. Yurtdışındakiler politik sığınma hakkı aldılar, "Türkiye'de düşüncelerinden ötürü baskı gördükleri" gerekçesiyle... Lütfü bey?

Lütfü DİVANESİZ: Ben bu gibi gündelik polemiklerin ötesinde özgürce sanatımla uğraşmak istiyorum. Bakın ben de daha çok yurtdışında çalışıyorum, ama sığınmacı değilim. Türkiye'de de girip çıkıyorum, görüyorsunuz...

Soru: Sayın Divanesiz, etliye-sütlüye karışmayınca belki olabilir bu. Ama "Düşünce özgürlüğü" olmayan, yasak düşüncelerin cezalandırıldığı bir ülkede düşünce yaşamı, kültür, sanat nasıl yaşar ve gelişir?

Lütfü DİVANESİZ: Eğer uzun soluklu bir uğraş verebiliyorsanız pekâla mümkündür varolabilmek. İşte ben!.. Konser de veriyorum, plâğım da yayınlanıyor. Üstelik Erol Simavi'nin sermayesiyle kurulan firmada çalışıyorum!..

Soru: İşin sırrı da biraz bu noktada yatıyor korkarım!.. Peki, ya "Aydınlar Dilekçesi"? Sayın Fikri KAGAN'a soralım. İmza attığı için başına neler geldi.?!.

Fikri Kağan
Sinema ve Tiyatro Sanatçımız

Fikri KAGAN: Evet benim de başımı belâya soktular kardeşim. Valla bu işte biz oyuna getirildik!

Soru: Ne gibi yani? Sizi aldatarak mı imzanızı aldılar?

Fikri KAĞAN: Canım biz "Sinema ile ilgili daha iyi birşeyler olur" filan diye imzaladık... Hasttürk Serenzade arkadaşımız ise "Toplu konut dilekçesi" zannetmiş!

Soru: Oysa bildiğimiz kadarıyla, daha sonra inkar edilmesin diye imzalar noterde atılmış. Sayın Erkan Köymen, bu imza işinde siz de vardınız. Fikri Kağan'ın, Hastürk Serenzade' nin davranışlarını nasıl karşılıyorsunuz?

Ersan Böymen
Uluslararası gazetecimiz

Ersan KÖYMEN: Çok ayıp, çok ayıp!... Biraz zora gelince kendilerini kurtarmak için bizi harcayıveriyorlar. O günden beri de bizimle aynı kaba konmamak için selamı bile kestiler... Oysa biz bu işe çok dikkatli ve itinalı bir şekilde hazırlanmış ve herşeyin güvencesini düşünmüştük.

Soru: Evet, örneğin, bütün imzalar hazır olduğu halde, "Avrupa Konseyi" toplantısına denk düşmesin diye açıklamayı bile geciktirdiniz. Daha sonra da dünya aydınlarının desteklerinden uzak durdunuz. Hele yurtdışındaki arkadaşlarınızdan...

Ersan KÖYMEN: Amaann, orası çok hassas bir noktadır. Bizim onlarla en ufak bir ilişkimiz yoktur ve olamaz da. Görüşmeyiz bile. Sakın bizi onlarla aynı kaba koymayın...

Soru: Yok canım, aynı kaba koyduğumuz filan yok!... Bir nokta daha: Savunmalarınızda "Anayasal dilekçe hakkı"nı kullandığınızın üstüne çok basılıyor. Bu, size gelecekte sorumluluk getirmez mi, "Bir yandan Evren'in yasalarını yasallaştırmak" gibi bir sakatlığı yok mu sizce?

Ersan KÖYMEN: Şimdi önemli olan, demokrasiye geçiş döneminde MHP'li militanların yeniden devlet çarkına sızmalarıyla M.Ali AĞCA olayındaki son gelişmelerin Bulgar gizli servisleriyle Vatikan bankasının erdin ticareti yatırımlarıyla çelişen tutumunda belirtilen ikilemin zaman içinde basılı bir çözüme ulaşacağında düğümlenir...

Soru: Çok teşekkür ederiz sayın KÖYMEN, bu konuda epeyce aydınlandık... Son olarak, Türkiye'de demokrasi savaşına çok emeği geçmiş, bu savaşın çok kahrını çekmiş bir ünlü yazara, sayın Metin ALKAN'a soruyoruz: Sizce Türkiye demokrasi sürecinin neresinde bulunuyor?

Metin Alkan
Uluslararası yazarımız

Metin ALKAN: Bu sorunun yanıtı taa Sümer kentlerinden Grek fresklerine, Roma katakomblarından Paris sokak çalgıcılarına dek, bir denli "Kültür evriminin şarkılaştırılması" ikilemiyle içiçe iner ve türer ki; 23. yüzyılın yalın sessizliğinde bulacaktır çözümsüzlüğünü...

Anadolu'nun, kökü eski Mısır'a uzanan eksantrik aydını, yıllık mürekkep üretimini milyon tonlar düzeyine ulaştırmadan daha hangi çağdaşlıktan söz ediyorsunuz?

Gazeteci: Çok teşekkür ederiz.!

Latife Tekin ve Sevgili Arsız Ölüm

Edebiyat yaşamımızda özellikle roman alanında son zamanlarda gözle görünür bir canlanma gözleniyor. Genç yazarlardan Orhan Pamuk, Latife Tekin ve Mehmet Eroğlu ilk romanları ile edebiyat severlerin ilgisini çektiler. Bu üç edebiyatçının ortak yanları, her üçünün de edebiyat alanına romanla girmiş olmaları ve ilk kitapları ile şöhrete ulaşmaları. Orhan Pamuk "Cevdet Bey ve Oğulları", Latife Tekin "Sevgili Arsız Ölüm" ve Mehmet Eroğlu "Issızlığın Ortasında" adlı romanları ile edebiyat dünyamızdaki haklı yerlerine oturdular. Gazetemizin kültür ve sanat sayfasında bu kitapları sizlere tanıtmaya çalışacağız. Bu sayımızda Latife Tekin ve romanından söz edeceğiz.

Latife Tekin 1957 yılında Kayseri'nin Bünyan kazasına bağlı Karacafenk köyünde dünyaya geldi. İlköğretimini doğduğu köyde tamamlayarak 1966 yılında ailesi ile İstanbul'a gelerek bir gecekondu mahallesinde ilk gençlik yıllarını yaşadı. Yedi kardeşi arasından lise eğitimi gören tek kardeş olma şansına sahip oldu.

Latife Tekin'in Sevgili Arsız Ölüm adlı romanına bir otobiyografik roman diyebiliriz. Yazar romanına konu olarak kendi yaşamını seçmiş, doğduğu köyden başlayarak, büyük şehre göçü, büyük şehirdeki yaşantısı, okul yılları, ailesinin o yıllar içinde bulunduğu maddi ve toplumsal hayatı, köyden şehre göçen "Gecekondu"lu bir ailenin 'şık durumunu anlatmıştır.

Kısaca özetleyecek olursak: Huvat, tümüyle kapalı bir yaşam sürdüren köyünden büyük şehre çalışmaya gelen bir kişidir. Büyük şehirde inşaatlarda çalışmakta, iyi para kazanmaktadır. Yılda bir kez köyüne gitmekte, karısını ve çocuklarını ziyaret etmekte, onlara bol para ve hediyeler götürmektedir. Huvat köyüne her gelişinde ya bir gramofon, radyo veya köylülerin şimdiye kadar görmedikleri acayip aletler getirmekte, köylüleri şaşkına çevirmektedir. Hatta bir defasında köylülerini kasabaya yaya gitmekten kurtarmak için bir otobüs satın alarak döndüğünde, köylüler şeytan işidir diyerek uzunca bir zaman otobüse binmemekte direnmişlerdir. İşte Huvat böyle bir adamdır. Köylülerinin onu anlamamakta direnmesi Huvat'ın tüm ailesini alarak büyük şehire göç etmesi kararına vardırmıştır.

İşte romana temel oluşturan yapı da Huvat'ın ailesiyle birlikte yaşadığı büyük kentin gecekondulu yaşamıdır. Önceleri taşaronluk yapan aile reisinin kapitalist yapı içerisinde taşaronluktan işçiliğe, daha sonra da işsizliğe itilişi gerçek bir gözlem ve fantaziye varan bir anlatımla verilmektedir.

Roman, ailenin tek okuyabilen kızı Dirmit'in çevresinde, onun hayalgücü ve fantazilerine dayanılarak anlatılmaktadır. Dirmit daha doğduğu günden itibaren anne ve babasının ilgisini daha çok kuşkuya ve korkuya varan bir sezi ile üzerine toplanmıştır. Çünkü köyün üfürükçü hocası Dirmit'in cinlerle ilişkisini "keşfetmiş", hayalgücü zengin, meraklı Dirmit, bu yüzden en yakınları tarafından bile anlaşılmamakta, her düşüncesinin cinlerin işlediği biçimde geliştiği duygusu başta anne ve babası olmak üzere ailenin diğer bireyleri tarafından da paylaşılmaktadır. Dirmit, bu yüzden çoğu kez derdini ağaçlara, çiçeklere, kuşlara ve tulumbaya anlatmakta, onlardan cevaplar almakta, onlarla konuşabilmektedir.

Yazardaki bu anlatım üslubu bize Latin Amerika edebiyatını anımsatsa da burada eleştiriye kaçılacak bir yan yoktur. Aksine bu güzel anlatımı genç bir Türkiyeli yazarın başarmış olması, onun gelecekte daha güzel eserler vermesinin ipuçlarını vermektedir. Zaten yazarın kendisi de bu etkilenmeyi yadsımamakta, olumlu olanın örnek alınması olarak değerlendirmektedir.

Latife Tekin'in romanına kısaca bir işçi romanı diyebiliriz. Köyden şehire göç eden bir ailenin gecekondulu yaşamı, büyük şehirde giderek yoksullaşan ve işsizleşen ailenin öyküsü, ustaca işlenen, sınıf çelişkilerini öne çıkaran, ama bunu edebiyatın kendine uygun kuralları içinde oluşturmaktadır. Dostumuz Ömer Yağcı bir edebiyat dergisinde "okurların Latife Tekin'in kitabında ne bulduklarını hâlâ anlamış değilim" diyor. Biz hemen aynı kanıda olmadığımızı söyleyelim. Okurlar "Sevgili Arsız Ölüm"de ne arıyorlarsa buluyorlar. Bunu anlamak için kitabı dikkatle okumalarını tavsiye ederiz. Ancak gerçekten Latife Tekin anlatmak istedikleri "sloganı" bir anlatımla yapsaydı bu eliştirinin muhatabı olmazdı kanısındayız. Bizce sanat ve edebiyatta aşılması gereken bir sorun da budur. Hazır reçeteler ve basmakalıp cümleler sunmak, yazar ve okuyucuya hiçbir şey vermediği gibi, eserin bir sanat yapıtı olarak kalıcılaşmasını da önler. Bu olsa olsa yazar ve okuyucuya kolaylık sağlar. Biz Latife Tekin'in bu kolay yolu seçmediği, zora talip olduğu yolundaki kanaatimizi belirtmek isteriz.

Latife Tekin'in "Sevgili Arsız Ölüm"ü yayınladığında gerçekten bir sanat olayı haline geldi. Üzerinde çok yazılar yazıldı. Eleştirildi, övüldü. Övenin de eleştirenin de kafasında hep bir soru vardı. O da Latife Tekin'in soluğu. Bu soluk sürecek mi? Yoksa halk diliyle "Bir atım otu vardı attı" mı? olacak. Bu kuşku şimdilerde giderilmişe benziyor. Çünkü Latife Tekin'in senaryosunu yazdığı "Bir Yudum Sevgi" sinema çevrelerince de aynen romanı gibi yankılandı. Film yılın en güzel ödülünü kazandı.

Latife Tekin üzerindeki kuşkuların dağılmasının asıl nedeni "Bir Yudum Sevgi"nin başarısı değil elbet. Çünkü bir filmin güzel olması yalnız senaristine bağlanamaz. Daha bir çok faktörlerin bir araya gelmesiyle iyi bir sonuç ortaya çıkmış olabilir. "Bir Yudum Sevgi"yi bir yana koyarsak, Latife Tekin'in son romanı "Berci Kristin Çöp Masalları" onun soluğunun hiç de bir romanlık olmadığını göstermeye yeter. Berci Kristin Çöp Masallarının bu ayın en çok okunan 10 kitabın başında yer alıyor olaması, yazara bağlanan umutların boşa gitmediğini göstermeye yeter bir kanıttır.

Sonuç olarak, Latife Tekin, henüz 27 yaşında genç bir yazardır. "Sevgili Arsız Ölüm" ile elde ettiği başarıyı daha sonraki çalışmalarında da sürdürebilmiştir. Okurlarımıza Tekin'in ilk kitabından başlayarak izlemelerini, okumalarını salık veririz. Bu genç yazarımızı önündeki uzun edebiyat yaşamında daha iyi eserlerle okurlarının karşısına çıkmasını dileriz.

F.ALMANYA'DA İŞSİZLİK VE YOKSULLUK ARTIYOR

(Baştarafı 3. sayfada)

birleri'nden özellikle, meslek öğrenimi yaptığı firma tarafından işe alınmayan çıraklar etkilendi. Bu çıraklar iş bulamadıkları zaman işe girdiklerinde alacakları teorik ücretin % 75'ini işsizlik parası olarak alırken, bu rakam % 50'ye düşürüldü.

Kesintiler sadece işsizlik parasında yapılmadı. İşsizlik parası ödentisinin bitiminden sonra başlayan işsizlik yardımı paralarında da bir dizi kısıtlamalara gidildi. İşsizlik yardımı eskiden son net maaşın % 58'i iken, bu rakam 52.4'e düşürüldü. Yine işsizlik yardımı alanların 3/4'ünü oluşturan çocuksuz ailelere ödenen işsizlik yardımı da % 56'dan % 50.6'ya düşürüldü.

Sosyal hakların kısıtlanmasından en çok etkilenen toplum kesimlerinin başında sakatlar ya da sonradan sakat olanlar geliyor. İşsizlik parası ya da yardımı alan bir işsiz, herhangi bir nedenle sakatlanınca, artık o alanda iş bulamayacağı gerekçesiyle aldığı para, iş ve işçi bulma kurumu tarafından düşürülüyor. Yine işsizlere ödenen paralarda, işsizin teknik gelişmeler nedeniyle artık kendi mesleğinde iş bulamayacağı gerekçesiyle de kesinti yapılıyor.

F.Almanya'da bugün yaklaşık 2.5 milyon insan, sosyal dairelerden yiyecek ve giyecek yardımı alarak —ki bu sayı ihtiyaç sahiplerinin yarısını oluşturuyor— açlıkla tokluk arasında yaşamlarını sürdürebiliyorlar.

Sosyal daireler asgari geçim şartlarının % 30 altında olduğu tesbit edilen aylık ortalama 356,- DM'lik sosyal yardımı da kesmek, ya da ihtiyaç sahiplerinin "gözünü yıldırarak" onları sosyal yardım almaktan vazgeçirmek için, çeşitli uygulamalar yapıyorlar. Bu uygulamalar arasında en yaygın olanı, sosyal yardım alanları saatliği 3 ya da 1.5 DM'ye "kamu yararına işlerde" çalıştırmak. Bu uygulama üst mahkemelerin verdiği "hukuksal" onaydan sonra, tam bir angaryaya dönüşmüş durumda.

Kriz, işsizlik ve kitlelerin sürekli yoksullaşması kapitalizmin genel özelliğidir. Tekelci sermaye ve onun çıkarlarını savunan politikacılar, bu krizin yükünü çalışan kitlelerin sırtına, onların ekonomik, demokratik ve sosyal haklarını kısarak yıkmak için olanca çabayı gösteriyorlar.

Fakat uzun ve köklü sınıf savaşı geleneğine sahip F.Alman emekçi sınıfları, kendilerini yoksulluğa mahkum etmeye yönelik politikaları boşa çıkarmayı, iş ve barış mücadelesinde kalıcı başarılar elde etmeyi bileceklerdir.

TEŞVİK ALDATMACASI

(Baştarafı 1. sayfada)

Şimdi aynı uygulamayı Belçika ve Hollanda hükümetleri de gündemlerine aldılar. Belçika hükümetinin hazırladığı yasa tasarısında, üç yıl içinde Belçika ve Avrupa Topluluğu dışına kesin olarak çıkış yapan yabancılara, son aldıkları günlük işsizlik ödentilerinin 312 katı, eşlerine 50 bin Frank ve her çocuk için de 15 bin Frank "geri dönüş teşvik primi" verilecek. Belçika hükümetinin hazırladığı yasa tasarısında geri dönüş yapan yabancıların emeklilik durumları henüz açıklığa kavuşmuş değil.

Öte yandan Hollanda hükümeti de belli bir süre 400-450 Gulden aylık vererek ve bu arada onların kazanılmış bir takım sosyal haklarına el koyarak, yabancıları geri dönüşe "teşvik" etmeye hazırlanıyor.

ÇURÜMENIN KOKUSU YAYILIYOR

(Baştarafı 1. sayfada)

dikkat sarfeder. Örtbas edemediği yolsuzlukların üzerine giderek erdemlilik' taslar. Evren de bu yola sıkça başvurmaktadır. Yolsuzluk yaptığı için İsmail Özdağlar'ı bakanlıktan azletmesi, onun rüşvete karşı bu sahte hassasiyetinin son örneğidir.

Ne yapmıştır Özdağlar? Usülsüz kredi verip 60 milyon, petrol nakliye işini bir firmaya değil, ötekine bağlayıp 100 milyon, Etibank ihalesinde firma kayırıp 200 milyon rüşvet almış.

Sorun kimin yediği, kimin yemediği tarzında ele alınırsa işin içinden çıkılamaz. Beceren yemekte, beceremeyen, yediğini gizliyemiyen açığa düşmektedir.

Asıl olan sermayenin kokuşmuşluğudur. Rüşvet, irtikap ve kaçakçılık, bunun bir parçası ve uzantısıdır. Asıl soygun sermayeninkidir. İşte Evren bunların bekçiliğini yapmak için gelmiştir. Özal ve ekibi sermayenin işlerini görmek için seçilmiştir.

1.3.5... bakan azletmekle, müsteşar veya general yargılamakla ne faşizm aklanabilir, ne de sermaye.

KATMA DEGER VERGİSI

(Baştarafı 1. sayfada)

Özal 1 trilyon lira gelir bekliyor. Böylece bütçe açığını kapatacak. Bütçeyi kim "açıyor"?... Sosyal harcamalar sonuna kadar kısılmış, esnaf ve köylüye verilen kredilerasgari limitlere düşürülmüşken bütçe kime açılıyor?... Şüphesiz tekellere, özellikle de Özal'ın tuttuğu ihracatçı sermaye şirketlerine. İşte bu açık kapanacak.

Kimin kapatacağı ise belli. Katma Değer Vergisi kapatacak. Bu vergiyi kimin ödeyeceği de belli: Halk. Çalışan dar gelirli insanlar. Bilhassa ücretliler. Zaten bütçe gelirlerinin % 65'i onların sırtından çıkarılmıyor mu?...

Katma Değer Vergisi de halkın sırtına yüklenen yeni bir mali külfet niteliği taşıyor. Her satın alınan mal fiyatı içinde bu vergi bulunacak. Bu anlamda Katma Değer Vergisi % 10'luk bir zam anlamına geliyor. Üstelik sürekli bir zam ve her mala uygulanan bir zam.

Verginin tahsiline kapitalistler aracılık edecekler. Çünkü, "Katma Değer" denilen şey, işgücü kullanımını, hammaddeleri, enerji harcamayı, kısacası, üretimi kapsıyor. "Değer Katmayı" anlatıyor. Bir mal zaten üretildiği zaman dışında değer katmak mümkün değildir. Ve bir mala işçiden başkasının değer katması da mümkün değildir.

Fabrikatörler, sattıkları malların fiyatlarına bindirdikleri vergileri toplayıp 3 ay sonra maliyeye ödeyecekler. Yani, bir yıl içinde yaklaşık 1 trilyon lirayı ortalama 3 ay faizsiz olarak kullanılabilecekler. Bu, bir avuç tekelci için önemli bir kaynak, zahmetsiz ve faizsiz bir fon demektir.

Bir "Katma Külfet" daha halkımızın sırtına böyle biniyor.

SOL BİRLİK...

(Baştarafı 1. sayfada)

ye'ye karşı birleşti", "İhanet Cephesi" başlıkları altında Sol Birlik'in kurulduğu haberini verdi ve şu yorumu ekledi: "Ayrıca solcu ve bölücü parti yöneticileri Türkiye'de demokratik programın gerçekleştirilebilmesi için ortak mücadele vereceğini açıkladılar."

Tercüman Gazetesi ise 11 Ocak 1985 tarihli yayınında "Sol Birliğin" kuruluşunu "Dışardaki Bölücü Hainler Birleşti" başlığı altında okuyucularına duyurdu ve şu yorumu ekledi: "... yasadışı 6 komünist ve sol partinin birleşerek 'Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birliği' adı altında toplandıkları açıklandı. Hainler Türkiye aleyhine bir ortak bildiri de yayınladılar. Türkiye'yi ekonomik uçurum içinde gibi göstermeye çalıştılar."

"Sol Birlik" Partileri "Türkiye'ye karşı" değil, Evren cuntasına, yani faşist iktidara karşı birlik oluşturduklarını açıkça ilan ediyorlar. Halkı bu mücadeleye katılmaya çağırıyorlar. Yakın amaçlarını demokrasinin kurulması ve giderek bağımsızlık ve tekellerin egemenliğinden kurtulmak olarak belirtiyorlar. Türkiye'de tekellerin değil ama halk kitlelerinin açlıkla boğuştuğunu, ekonomik sıkıntıyı onların çektiğini tesbit ediyorlar. Evren-Özal çetesini alaşağı etmedikçe halklarımızın rahat nefes alamayacağını söylüyorlar.

Söylenenler çok açık. Halkın anlayacağı kadar açık. Üstelik söylenenler halkın çıkarlarını ifade ediyor. Halkın bu hedefler için mücadeleye katılması isteniyor. Bunun "Türkiye'ye karşı birleşmek" değil, Türkiye'de iktidarı gaspetmiş bir çeteye karşı birleşmek olduğunu herkes anlıyor. Ve zaten bunun açıkça anlaşılması değil mi, halk düşmanlarını telaşlandıran. Halbuki onlar için hayat (siz Türkiye okuyun) pek de güzel sürüyor. "İşler yolunda" ve onlar ve onların çıkarları ve bu çıkarların toplamı "türkiye" demektir. Yani "Vatan" bu bir avuç sömürünün çıkarı anlamına gelir. Halkın bu çıkarlara karşı birleşmesi ve kendi çıkarlarını savunması "vatan hainliği" değil midir?

"Sol Birliğin" —ve halklarımızın— düşmanlarına verilecek en iyi cevap, Birliği güçlendirmek, somut adımlar atmak ve mücadelenin bundan sonrası için de azami kararlılık içinde olmaktır.

SİLAHSIZLANMA

(Baştarafı 1. sayfada)

büyük aşama olarak kaydettiler ve sevincle karşıladılar. Elbette görüşmeleri sürdürme kararının verilmesi uluslararası gerginliği azaltacak, hiç değilse donduracak bir gelişmedir ve bu bütün insanlık için vakit erkendir.

Soğuk savaş havasını estiren Reaganizmden, barış ve yumuşama doğrultusunda samimi ve ısrarlı çaba beklemek mümkün değildir. Gerek Amerikan halkının gerekse Avrupalı müttefiklerinin istemleri doğrultusunda bir jest yapmak zorunda kalmakla, bu zorunluluğu sürekli olarak duymak aynı şey değildir.

Ama en azgın savaş kışkırtıcılarını bile masaya oturmaya mecbur bırakmak tüm dünyadaki barış güçlerinin bir başarısıdır.

CASTRO: "ABD BİRGÜN DEVRİM ILE BARIŞ İÇİNDE...

(Baştarafı 10. sayfada)

tur. Kendisi rizikoları bizzat göze almalıdır. Bizim felsefemize göre ülkemizin savunulması bizzat bizim işimizdir ve biz moral olarak, ekonomik, politik ve askeri olarak sonuna kadar dayanacak güçteyiz. Biz kendimizi yardım yükümlülüklerine terk etmedik. Saldırganla örgütlü olarak mücadele edecek ve onu büyük kayıplar vererek çekilmeye zorlayacak kendi gücümüze güveniyoruz. Nasıl bir devrim ve halktır ki bu, kendi savunmasını başkalarının sırtına yüklesin!

Stern: Küba halkı arkanızda bu kadar kenetlenmiş olarak mı duruyor? Geçmiş dönemde 100 bin Kübalı Birleşik Devletlere gitti ve aynı şeyi yapmak isteyen daha binlerce var.

Castro: Sosyalizm mutlak olarak tüm Kübalılar için hoş değildir. Çünkü sosyalizm aynı zamanda sorumluluk, disiplin ve meşakkat demektir ve halkın yüzde beşinin buna alışamayacağını söyleyebilirim. Çoğu ABD'ye gittiler, çünkü oradaki hayat standardına tamah ettiler. Bu noktada dünyanın en zengin ülkesiyle, üçüncü dünyanın fakir ve geri kalmış bir ülkesi rekabet ediyor. ABD'de insanlar Küba'dakinden 6 kez fazla kazanıyorlar. Fakat bizim sorunumuz kaç kişinin gitmek istediği değil, ne kadar insanın burada kalmaya ve gerektiğinde ülkesi için mücadele edip, ölmeye hazır olduğudur. Ve bu sorunu çözdük. Fakat Kuzey Amerikalıların, ABD için makul bir hükümeti olan Haiti'ye kapılarını açtıklarını düşünün bir kere. Kaç Haitili gider acaba ABD'ye?

Stern: Washinton'un daima Latin Amerika'nın başına kahya kesileceğine inanıyor musunuz?

Castro: Hayır, inanıyorum ki, gelecekte ABD'de bugünkünden daha gerçekçi ve daha geniş ufuklu yeni liderler yönetime gelecekler. Objektif olan şu ki, Latin Amerika'nın ABD'ye ihtiyacı var, fakat ABD'nin de Latin Amerika'ya. ABD bir gün devrimle barış içinde bir arada yaşamayı kabullenecek, çünkü devrim bir gerçekliktir. Çin'e bakınız bir. Amerikalılar 25 yıl boyunca dehşetengiz Çin tehlikesinden sözettiler ve bugün Çin'le ticarete başladılar, oraya yatırım yapıyorlar ve Çin komünizmi birden bire kötü olmaktan çıktı.

Stern: Grenada'da başka türlü oldu.

Castro: Gayet açık, oradaki sorun bir olayın gönderilmesiyle çözüldü. Fakat ABD'nin bir gün Brezilya ile sorunu olursa ne olacak? ABD oraya da kolayca girebilecek mi?

PERSHING PATLADI!

(Baştarafı 1. sayfada)

define ulaşabilen bir hıza sahip bulunuyor.

Bir Pershing füzesinin, üzerinde başlık bulunmasa da, kazaen patlaması, nükleer dengeye dayalı bir barışın saçmalığını gösteriyor. Nükleer silahların ortadan kaldırılması yerine "dengesi"nin aranması barut fıçısı üzerinde yaşama sonucunu getiriyor.

TORUNUMUN ÇOCUĞUNA MEKTUPLAR

(Baştarafı 6. sayfada)

Anlıyorsun herhalde, sana şimdi demokrasimizin eksikliklerini teker teker saymak istemiyorum. Önemli olan, bu eksikliklerin çoğunun çıkış noktasının bize dayatılan koşullarda yattığını sana anlatabilmem. Bununla beraber diğer eksiklikler... tabii biz de yanlışlar yapıyoruz.

Gerçekten, bugün bizde varolan eksiklikler ve can sıkıcı şeylerden ayrıntılarıyla bahsettim – bazıları çok ayrıntılı diyecekler. Fakat, benim bugünkü gerçekliğimiz içinde yaşadığımı, samimi ve dürüst olduğumu ve hiçbir şeyi olduğundan iyi göstermeye çalışmadığımı görmeni, böylece sorularına verdiğim cevaplara güven duymanı istiyorum.

Ayrıca sana mektubun başında tekelci sermayenin sosyalist ülkelerüzerindeki etkilerinden bahsettiğim yere bir daha bak. Şimdi bu etkinin pratikteki önemini, sosyalist toplumumuzun sürekli olarak gelişmesinin nasıl da bir başarı olduğunu anlayacaksın. Bizim gençliğimizden hayal ettiğimizden çok daha zor ve karmaşık olan bu gelişim önce dünya savaşı sonucu mahvolmuş bir ülkede başladı ve günümüzde de evvelden düşündüğümüzden daha kötü koşullar ve daha fazla eksiklikler, zorluklar içinde devam ediyor. Ama gelişmeye devam ediyor! Ve de onunla beraber sosyalizmi inşa eden insanlar da gelişiyor.

Şimdi kapitalizmden niçin evvelkinden daha değişik bir biçimde nefret ettiğimizi de anlamalısın. Biz eskiler o zamanlar kapitalizmden emekçileri ezdiği, sefalet ve yoksulluk getirdiği, devrim yaparak yeni bir toplum kurmak isteyenlerin peşine düşüp çoğunu öldürdüğü için nefret ediyorduk. Bunu günümüzde diğer ülkelerde de yapıyor. Fakat, sosyalist ülkemizde yaşayan bizler şimdi buna ilaveten sosyalist toplumun inşaasında bize engel olduğu için de ondan nefret ediyoruz.

Evet, sosyalist toplumun temelleri yıkılması imkânsız bir biçimde atıldı. Düşman şimdi sosyalist mülkiyetimizin bir gramını bile alamaz, ülkemizde tek bir işsiz bile olamaz. Fakat bir çok yerde sosyalist toplumumuz daha biçimlenmemiş durumda – sadece genç olduğundan değil, aynı zamanda sermaye dünyası bizi şu veya bu yöndeki biçimlendirmede sürekli olarak engellediği için. Tekelci sermayenin bu özelliği bugün bizde gençliğimizde tanımadığımız, bu şekilde ortaya çıkabileceğini ve kaçınılmazlığını düşünmediğimiz yeni türden bir nefret uyandırıyor.

Sosyalizmi gençliğimde böyle hayal edip etmediğimi soracak olursan, reel sosyalizm için cevabım şöyle: "Tabii ki hayır fakat temelde evet!" Şunu unutmamalısın ki, geçmişin tüm büyük Marksistleri gelecekteki sosyalist toplum üzerine konuşurlarken belli önkoşulları gayet doğal olarak kabul etmişlerdi. Marx ilerde sosyalizmde bir halkın zenginliğinin, gerekli olan maddi üretime ayrılmayan zamanla ölçüleceğini söylediğinde üretim araçlarının toplumsallaştırılması temelinde planlamayı gayet doğal bir önkoşul olarak öne sürüyordu – Engels ve Lenin de daha sonraki sosyalizm ile ilgili diğer öngörülerinde aynı noktadan yola çıkıyorlardı. Biz devresel üretim fazlası krizlerinin, işsizliğin ve gerçek ücretlerin sürekli düşmesinin ortadan kaldırılması gibi önemli sonuçlar doğuran sosyalist gelişimin doğal önkoşullarını yarattık – dünya çapında sermayenin varlığına rağmen! Bu yüzden bizler, büyükdedelerin ve ninelerin, gençliğimizde sosyalizmi doğru şekilde düşlemiştik— ancak dünyanın önemli bir kısmında varlığını sürdüren kapitalizm yüzünden çok gelişmiş bir aşamaya erişmesi düşündüğümüzden daha uzun sürüyor.

Biz Marksistler dünyanın işçi sınıfı öncülüğünde emekçiler tarafından değiştirileceği gerçeğinde asla yanılgıya düşmedik. Ama Marx'dan bu yana, her seferinde bu değişimin hızı konusundaki düşüncelerimizde yanıldık. Günün birinde torunlarının çocuklarından biri sana sosyalizmin gençliğinde hayal ettiğin şekilde mi gerçekleştiğini sorduğunda ona şunları söyleyebileceğinden eminim: temelinde aynı ve de çok daha kapsamlı, çok daha mükemmel. Eğer bazı konularda daha tam gelişmemiş reel sosyalizm dünyasından hayal kırıklığına uğrayıp uğramadığımı soruyorsan, sana şunları söyleyebilirim: Yaşlı, tarihi tecrübesi olan bir yoldaş hiç bir zaman kızma, hiddetlenme özelliğini kaybetmez, ama hayal kırıklığına uğramak için de ne zamanı, ne de arzusu vardır. Marksist eğitimi sayesinde sadece birşeyin niçin böyle olduğunu bilmekle kalmaz, aynı zamanda sermaye dünyasına karşı verilen mücadeleyle, sosyalizmin sürekli inşaası ve gelişmesi için verilen mücadelenin diyalektik olarak bağlı olduğu günümüzde, gelişmeyi daha ileri götürmek için de uğraşır.

Eğer torunlarının çocuklarının sana soru sorduğu dönemde yaşamak isteyip istemediğimi de öğrenmek istersen, sana Gorki'nin anılarında bahsettiği Lenin'in şu sözleriyle cevap vermek isterim.

Gorki, gençlik dönemindeki sosyalizm ideallerine ters düşen önlemleri hayata geçirmek zorunda kalan o zamanın güvenlik örgütü ÇEKA'daki bir dostuyla konuşmuştu.

" 'Bu görevlerin benim görüşüme göre ona uygun düşmediğini, bunun karakterine uymadığını söyledim.'

Üzgün bir şekilde aynı fikirde olduğunu söyledi: 'Benim karakterime uymuyor.'

Bir süre düşündükten sonra şunları ekledi: 'Bununla beraber, İlyiç'in de sık sık hislerine hakim olmak zorunda kaldığını düşündükçe bu zayıflığım yüzünden kendimden utanıyorum...'

Lenin'in de kendine hakim olması gereken yerler oldu mu?

Başkalarıyla kendisi hakkında konuşurken, bizzat kendisine pek az önem verirdi ve ruhundaki gizli fırtınaları hiç kimse onun kadar iyi saklayamazdı. Fakat buna rağmen bir keresinde, Gorki'de birkaç çocuğu severken şunları söyledi: 'Bunlar bizden daha iyi bir hayat sürecekler, bizim yaşadıklarımızdan çoğuna katlanmak zorunda kalmayacaklar. Onların hayatları bu kadar acımasız olmayacak.'

Uzaklara, üzerinde bir köyün kurulmuş olduğu tepelere baktı ve düşünceli bir şekilde şunları ekledi: Buna rağmen onlara imrenmiyorum. Bizim kuşağımıza tarihi önemi açısından hayret verici bir işi başarmak nasip oldu. Çeşitli dış koşulların bize dayattığı acımasız hayatımız ileride anlaşılacak ve haklı çıkarılacak. Herşey anlayışla karşılanacak, herşey!' "

Muazzam, değil mi?

Hayatımız artık öyle acımasız değil, fakat 1933'den önceki "gençlik ideallerine" de henüz uymuyor. Sen ve çocukların buna daha çok yaklaşacaksınız. Fakat bu yüzden sana ve çocuklarına imrenmiyorum. Bir çok açıdan sizlerin benim kuşağıma göre daha iyi şeylere sahip olacağınız beni sevindiriyor. Bununla beraber, benim dünyaya gelmem, komünist olmam daha iyi şeylere sahip olabilmem için değil, daha iyi bir dünya yaratmaya yardım etmem içindir. Yoldaşlarımın ve benim bu çabamızda, bu isteğimizde başarıya ulaştığımızı kim inkâr edebilir? Alman toprakları üzerinde sosyalizmi istediğimiz ve kendini yok etmek isteyen bir kapitalist dünya tarafından çevrilmiş bulunan Sovyetler Birliği için sürekli endişe duyduğumuz zamanlar geçti. Biz komünistler, sosyalist bir toplumda yaşayarak ve onu inşa ederek kesin olarak, sonsuza kadar varız.

Bu senin için doğal birşey olacak. Bizlerse bu doğallığı yarattık. Onunla ve çok somut olarak Demokratik Alman Cumhuriyetimizle ne kadar gururlandığımızı düşünebiliyor musun?

Bizim yaşımızda insanların çok az hayalleri oldu. Büyükninen ve ben tamamen realist olduk.Hayallere de gerek duymuyoruz, çünkü reel sosyalizmi birçok açıdan olması gerektiği gibi, şu anda olduğu şekliyle, oluşumuna bizim de katkıda bulunduğumuz insanlığın büyük bir eylemi olarak görüyoruz. Bu anlamda bizim zamanımızda yaşadığımız için memnunuz – büyükninen arasıra Montaigne'den alıntı yapsa bile. "Tarihi can sıkıcı (monoton ç.n) olan haklar mutludur." Bu sözüyle Montaigne savaşsız, açlık felaketinin ortadan kalktığı bir dünyayı, büyükninen de önceden. savaş ve faşizmin, illegal çalışan bir partinin ve sürgünün olmadığı, bugün ise: kapitalizmin ve dolayısıyla savaş ve baskının yenilgiye uğratıldığı bir dünyayı kastediyorlardı. Sen böylesine bir dünyada eminim ki yaşamayacaksın ve de o sonsuza kadar devam edecek.

Dayanışma YAZIŞMA ADRESİ: Postfach 10 16 34, 4100 Duisburg 1 – F.Almanya. BANKA HESABI: Postgirokonto-Nr: 4003 63-431, Postscheckamt Essen, BLZ: 360 100 43

Castro:

«ABD birgün devrim ile barış içinde bir arada yaşamayı öğrenecektir»

1 Ocak 1959'da dünyanın en güçlü emperyalist ülkesi olan ABD'nin doğusunda küçük bir adada büyük bir olay gerçekleşiyordu. 1950'lerden beri, işbirlikçi Batista'yı devirmeye yönelik devrimci hareket, 1 Ocak 1959'da kesin zaferine ulaşıyordu. 1 Ocak 1959, devrimci ordunun başında bulunan Castro'nun Küba işçi sınıfını genel greve çağırdığı ve başkent Havana'nın devrimci güçlerin eline geçtiği gündür. Küba bu tarihten itibaren sosyalizmin yolunu tutmuş, çeşitli zorluklardan geçmesine rağmen siyasi yönünü belirgin bir hale getirerek bugün dünya sosyalist sisteminin sağlam bir parçası, enternasyonalizmin en tutarlı kalelerinden biri olmuştur ve bugün sosyalizmin inşası yönünde atılımlarını sürdürmektedir.

Bu vesileyle Stern dergisinin Latin Amerika ve Nikaragua sorunları üzerine Castro ile yaptığı bir röportajı yayınlıyoruz.

▪▪▪

Stern: Komutan, ABD Nikaragua'yı denizden abluka altına alırsa ya da işgal ederse, bu ülkenin yanında yer alır mısınız?

Castro: Bu nasıl soru? Önce, inanıyorum ki, bir ülkenin savunması esas olarak o ülkenin kendisine aittir. Nikaragua'ya yardım etmek istesek bile bunun için gerekli araçlarımız yok. Bunu ABD de biliyor. Bizim taarruz operasyonları için silahlı kuvvetlerimiz yok, ABD'ye karşı koyabilecek ya da bir deniz ablukasını yarabilecek askeri gücümüz yok. ABD bizden çok daha güçlü, onların uçak gemileri, savaş gemileri, uçakları yani herşeyleri var.

Stern: O halde eğer ABD Nikaragua'ya saldırırsa hiçbir şey yapmadan bakacak mısınız?

Castro: Nikaragua'ya bir saldırı halinde bizim ABD'yi işgal edeceğimize inanıyor musunuz?

Stern: Bu sizin için acı olacak?

Castro: Tabii acı olacak, fakat biz bir işgale karşı çok az şey yapabiliriz, katı gerçeklik bu. Nikaragua için şimdiye kadar birşeyler yaptık ve ilerici bir ülke olarak ekonomik yönden ya da eğitimci ve danışmanlar göndererek elimizden geleni yapmaya devam edeceğiz.

Stern: Şu anda Nikaragua'da kaç Kübalı var?

Castro: Epeyi miktarda var, fakat Kuzey Amerikalıların abarttıkları kadar da değil. Washington'un Birleşmiş Milletler temsilcisi bayan Kirkpatrick bir aralar 9000 Kübalıdan sözetmişti ve bu gerçek sayının iki katından oldukça fazla. Bazen bize, yakın geçmişe kadar niçin bu kadar çok Kübalı örgretmenin Nikaragua'da bulunduğu soruluyor. Çünkü onlara ihtiyaç var ve başka ülkeler de göndermiyor. Öğretmenlerimiz en kötü şartların hüküm sürdüğü en ücra yerlere kadar gittiler. Biz daha az sayıda Kübalının Nikaragua'da bulunmasından ve bunun yerine başka ülkelerden çok sayıda öğretmenin, doktorun ve teknikerin gelmesinden mutluluk duyarız.

Stern: Fakat en sakıncalıları Kübalı askeri danışmanlar.

Castro: Niçin sakıncalı?

Stern: Çünkü bu ABD tarafından Nikaragua'nın askeri olarak desteklenmesi ve bölgenin kontrol altına alınması olarak algılanıyor.

Castro: Nikaragualılar Sandinistlerin 1979'daki zaferinden sonra yeni bir orduya ihtiyaç duydular. Subayları yoktu, eğitimcileri yoktu, modern silahları tanımıyorlardı. Bu nedenle bizden yardım talebinde bulundular. Nikaragua'daki askeri okullarda oldukça fazla sayıda eğitimcimiz var, fakat savaşan birliklerde çok az sayıda "askeri danışmanımız" var. Mümkün olduğu kadar çok sayıda askeri danışmanların bölgeden çekilmesiyle barışçı bir çözüme ulaşılmasından da oldukça mutluluk duyarız.

Stern: O halde Amerikalıların torpillediği Contadora-Grubu'nun (bu gruba Meksika, Panama, Kolimbiya ve Venezüela dahil) barış planını destekliyorsunuz.

Castro: İşte sorun burada. ABD hiçbir çözüm istemiyor. Onlar Salvador'daki devrimcileri yoketmek ve Sandinist devrimi Nikaragua'dan silip atmak istiyorlar. Salvador'daki devrimci hareketin Nikaragua tarafından desteklemesini önlemek için Nikaragua'ya karşı eyleme girişildiği tam bir yalan. Reagan hükümetinin ve CIA'nın niyeti bir barışa ya da bir ateşkese hiç şans tanımamaktır. Eğer ABD gerçekten barışçı bir çözüm bulmaya hazır olsaydı, hiçbir engel olmazdı.

Stern: Amerikalılar kapılarının önünde sosyalizm istemediklerini söylüyorlar.

Castro: Latin Amerika'nın hiçbir ülkesi sosyalizmi kurmaya hazır değil. Nikaragua ekonomik ilerleme ve sosyal reformlar için çaba gösteriyor. Salvador'dakiler de dahil hiçbir devrimci hareket sosyalizmi hedef olarak göstermiyor, onlar barış ve ulusal bağımsızlık istiyorlar. Her iki hareket de hem ekonomik hem de politik olarak çoğulculuktan söz ediyorlar. Biz biliyoruz ki, bu her iki ülkedeki devrimciler böyle düşünüyorlar ve inanıyoruz ki, Latin Amerika'da şu anın talebi sosyalizm değil, ulusal kurtuluştur.

Stern: Amerikalılar başka türlü görüyorlar. Onlar Moskova'nın Latin Amerika'da ilerlediği kanısındalar.

Castro: Amerikalıların gerçekten istemedikleri şey, kendi çıkarlarını savunan bağımsız hükümetlerdir. Onlar bugün Orta Amerika'daki sorunların sorumlusu olarak Küba'yı ve SSCB'yi görüyorlar. ABD daha bu yüzyılın başında Küba'yı, Dominik Cumhuriyeti'ni ve Haiti'yi bazen sadece bu devletlerin Amerikan bankalarına olan borçlarını tahsil etmek için işgal etti. Onlar son 50 yıl içerisinde askeri hükümetleri, rüşvetçi müstebitleri ve dolayısıyla fakirliği ve geri kalmışlığı desteklediler. Okullar için, sağlık işleri için ve ekonomik gelişme için hiç ilgi göstermediler. Şimdi Latin Amerika'daki bir devrimi engellemek için ilerlemeden, reformlardan ve demokrasiden söz ediyorlar. Grenada'yı da bu nedenle işgal ettiler. Binlerce kişinin ortadan kaldırıldığı ve her tür cürümün işlendiği Şili'yi işgal etmiyorlar.

Stern: Şu anda ABD'nin Nikaragua'yı doğrudan işgal tehlikesini görüyor musunuz?

Castro: İngilizlerin Malvinas (Falkand) adalarına saldırısı sırasında Latin Amerika'nın hatta Arjantin askeri diktatörlüğüne bile olan büyük dayanışması göz önüne alınırsa, Nikaragua'ya karşı yapılacak vahşi bir girişimin tüm bölge için ne anlama geleceği çok daha iyi anlaşılıyor. Öte yandan böyle bir saldırı Nikaragua'da kahramanca bir dirençle karşılaşır ve Nikaragua ABD için bir Vietnam olur. Bu nedenle inanıyorum ki, eğer Amerikalılar durumu temelden analiz ederlerse, böylesi bir hataya düşmezler.

Stern: ABD için Küba bölgedeki huzursuzlukların kaynağı. ABD'nin muhtemel bir saldırısı karşısında SSCB'nin desteğini hesaba katıyor musunuz?

Castro: Devrim yapan birisinin bunun hesabını başkalarına ödettirmeye hakkı yok-

(Devamı 9. sayfada)

1 Ocak 1959 — 1 Ocak 1985

Devrimin 26. yılında sosyalist Küba'yı tanıyalım

● Karayipler denizindeki "Isla de la Juventud" denen Küba adası ile çoğunun üzerinde yaşanmayan 1600'den fazla adacıktan oluşan Küba Cumhuriyeti'nin yüzölçümü 110.922 kilometre karedir. Nüfusu 10 milyona yakın olup, % 70'i Kreol, % 17'si Mulatte, % 12'si Afro-Amerikan ve % 1'i de Asya kökenli insanlardan oluşmaktadır.

● Sosyalist Küba'nın başkenti 2.2 milyon nüfusa sahip Havana'dır. 14 Eyaletten oluşan ülkenin diğer önemli kentleri şunlardır: Santiago de Cuba, Camagüey, Holguin, Santa Clara ve Guantanamo.

● Antil adalarının en büyüğü olan Küba'nın doğu-batı uzunluğu 1200 km, genişliği 200 km kadardır. 200'den fazla ve çoğu küçük olan adaların en önemlisi 370 km uzunluğundaki Rio Cauto, en yüksek tepesi de 1974 metre olan Pico Turquino'dur. Adanın iklimi, tropikal ile subtropikal arasında değişmektedir.

● Küba, yeraltı kaynakları bakımından zengindir. Önemli miktarda nikel, demir, krom, manganez ve yer kömürü vardır. Ayrıca metal olmayan mineraller açısından da zengin kaynaklara sahiptir. Örneğin kireç, alçı, mermer, kaolin ve boksit.

● Ada cumhuriyetinin en önemli endüstri dalı şeker endüstrisidir. Diğer önemli dallar arasında madencilik, özellikle Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi (KEYK)'in desteğiyle gelişmiş olan nikel endüstrisi, tarım makinaları yapımı, inşaat ve kimya endüstrisi yer almaktadır. Ekonomik açıdan önemli olan tütün ve dokuma endüstrisi, tropikal meyva ve tarım ürünleri konserveciliği, rum içkisi ve deri eşya üretimi de sayılabilir.

● 1982 yılında üretilen 8.2 milyon tonluk şeker kamışı rekor düzeyde idi. Ülke dışına satılan şeker miktarı 1982'e kıyasla % 25 artmış, ince şekerde ise hatta % 30'a ulaşmıştır.

● 1980'de sayılan 1017 olan ülkedeki tarımsal üretim kooperatiflerinin sayısı, Mart 1983'te 1416'ya yükselmiştir. 62 bin üyesi olan her kooperatif, 671 bin hektarlık bir arazide üretim yapmaktadır.

● Küba, 1972 yılından beri KEYK üyesidir. Dış ticaretin % 80'inden fazlası sosyalist ülkelerle gerçekleştirmekte olup, SSCB ve DAC, en çok ticaret yaptığı iki ülkedir.

● ABD'nin uyguladığı ekonomik ambargoya rağmen, Küba ekonomisi ortalama % 4.7'lik bir büyüme hızı ile Latin Amerika'da en önde gelen ülkeler arasında yer almaktadır. Bunun sonucu olarak eğitim sistemi için yılda 1.500 milyon peso, sağlık sistemi için de 500 milyon peso harcayabilmektedir. Bu miktarlar, kapitalist dönemde harcanandan 10-15 misli daha fazladır. Üye sayısı yarım milyona yaklaşmış bulunan Küba Komünist Partisi'nin önderliğinde gerçekleştirilen sosyal ve ekonomik politika sonucu ülkedeki işsizlik ortadan kaldırılmış ve bütün çalışanların istisnasız yararlandığı ileri bir sosyal güvenlik sistemi geliştirilmiştir. Ülkenin spor, kültür ve bilimsel araştırmadaki başarıları dikkat çekmekte olup, Asya, Afrika ve Latin Amerika'dan gelen 20 binden fazla genç insana Küba'da teknik eğitim olanağı sağlanmaktadır.

12. Dünya Gençlik Festivali Moskova'da yapılacak

Geleneksel dünya gençlik festivallerinin 12.'si bu yılın 27 Temmuz -3 Ağustos tarihleri arasında Moskova'da yapılacak. Birleşmiş Milletler örgütünün 1985 yılını "Gençlik Yılı" olarak ilan etmesi nedeniyle daha da bir önem ve anlam kazanan bu yılki gençlik festivaline, ikinci kez Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndan temsilciler de katılacak. Bilindiği gibi, Türkiye'den değişik gençlik örgütlerini temsil eden delegeler ilk kez 1978 yılında Küba'nın başkenti Havana'da yapılan XI. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'ne katılmışlardı.

Leninist Komsomol örgütünün ikinci kez ev sahipliğini yapacağı ve ayrıca Hitler faşizminin yıkılışının 40. yılına raslayan bu yılki festival, dünya gençliğinin sorunlarının tartışılacağı ve tüm dünya gençleri arasındaki dayanışma ve kaynaşmanın daha da sağlamlaşacağı bir forum olacaktır.

Aşağıda, 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali nedeniyle, festivallerin bir kronolojisini ve SSCB Gençlik Örgütleri Komitesi Başkanı Vladimir Aksyonov'un bir yazısını bulacaksınız.

Moskova yeniden gezegenimizin tüm köşelerinden gelecek gençleri 1985 yazında yapılacak festivalde misafir etmeye hazırlanıyor.

Dünya gençliğinin festival hareketinin kendi tarihi var. Bu dostluk ve dayanışma festivalinin evsahipliğini değişik kıtalarda yeralan ve farklı toplumsal düzenlere sahip devletlerin Viyana, Helsinki, Sofya, Berlin, Havana gibi başkentleri yapmışlardı.

Dünya gençlik festivalinin başlamasından bu yana dünyada olumlu değişmeler oldu. Dünya sosyalizmi sağlamlaştı, işçi hareketi sermayenin kalelerinde gelişti, sömürge sistemi parçalandı ve bağlantısızlar hareketi güçlendi.

Fakat emperyalistler ve gerici güçler dünyadaki objektif gelişmeleri kabullenmek istemiyorlar. Açık askeri politikaların daha da aktifleşmesi yumuşamanın kazanımlarına, özellikle de değişik toplumsal düzenlere sahip devletler arasında büyük zahmetlerle oluşturulan iyi komşuluk ilişkilerine zarar veriyor.

Bu huzur bozucu durum karşısında hiç kimse seyirci kalamaz. Gezegenimizdeki barış hareketi şimdiye kadar olmayan bir güce erişti. Bu hareketin ön saflarında gençlik yer alıyor. Dünya demokratik gençlik hareketi, barışın, demokrasinin, ulusal kurtuluşun ve sosyal ilerlemenin düşmanlarının bu tehlikeli planlarına karşı birlik içinde ve cesur şekilde karşı koymayı görev olarak biliyor.

Gençlerin ve öğrencilerin dünya festivalinin Havana'da toplanan uluslararası XII. hazırlık komitesinde Sovyet delegasyonu, 1985 dünya gençlik festivalinin Moskova'da yapılması için başvuruda bulunmuştu. Dünyanın 92 ülkesinden toplantıya katılmak için gelen 186 uluslararası, bölgesel ve ulusal gençlik ve öğrenci örgütünün delegasyonu Sovyet delegasyonunun bu önerisini desteklediler. Ve Moskova'da yapılacak dünya gençlik festivalinin ana sloganı "Anti-emperyalist Dayanışma, Barış ve Dostluk İçin" olarak tesbit edildi.

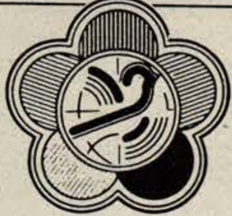
Festivalin anti-savaş teması, kutlamaya hazırlandığımız sovyet halkının anayurdu savunma savaşında kazandığı büyük zaferinin 40. yılıyla bağlantılı olarak özel bir anlam kazanıyor. Dünya gençlik festivali, Hitler faşizminin ve Japon militarizminin parçalanmasına paha biçilmez katkı getirmiş bir halkın ülkesinde yapılıyor.

Moskova'daki dünya gençlik festivalinin Birleşmiş Milletler'in Uluslararası Gençlik Yılı olarak ilan ettiği 1985 yılında yapılması, ilerici kamuoyunun dikkatini, genç kuşağın temel hakları için yürüttüğü mücadelenin sorunlarına çekecektir.

Şimdiden çoğu ülkede ulusal festival hazırlık komiteleri oluşturuldu. XII. dünya gençlik festivalinin hazırlık süresi, gençlere kendi ülkelerindeki önlerinde duran farklı, fakat dünyada barışı sürekli kılmak, nükleer bir savaş tehlikesini önlemek ve silahlanmayı durdurmak gibi büyük ölçüde aynı olan sorunlarının çözümü için eşi bulunmaz bir işbirliği imkanı sağlıyor.

Sovyet gençliği dünya gençlik festivalinin ev sahibi olarak yüksek sorumluluğunun bilincindedir. Çok iş başarıldı, fakat yapılacak daha çok şey var.

Dünya gençlik festivaline katılanlar SSCB'deki gelişmiş sosyalizmin kazanımlarını tanıyacaklar ve Sovyet gençliğinin komünizmin inşaasına nasıl aktif bir biçimde katıldığına tanık olacaklardır.

1947 Prag: 25 Temmuz'da 71 ülkeden 17 bin gencin katıldığı 1. Dünya Gençlik Festivali başladı. İlk olarak bu festivalde, demokratik gençliğin çok tanınan marşı okundu.

1949 Budapeşte: "Dostluk Ateşi"nin yakılması ve X. Dünya Öğrenci Spor Yarışmaları, II. Dünya Gençlik Festivali'nin iz bırakan olayları oldular. Bu festivale 90 ülkeden delege katıldı.

1951 Berlin: III. Dünya Gençlik Festivali'ne 104 ülkeden 26 bin delege katıldı. Festival'in en anlamlı eylemi, bir üçüncü dünya savaşı tehlikesine karşı yapılan gösteri oldu.

1953 Bükreş: Bu festivale 111 ülkeden 30 bin delege katıldı.

1955 Varşova: V. Dünya Gençlik Festivali, Japonya'ya atom bombasının atılmasının 10. yıldönümüne rasladı. Festival delegeleri bu olayı protesto etmek için Hitler'in toplama kampı Auschwitz'de bir gösteri yaptılar. Festival'in "Bütün Ülkeler İçin Barış" çağrısı tüm dünyaya yayıldı.

1957 Moskova: Sovyetler Birliği'nin başkentinde yapılan VI. Dünya Gençlik Festivali'ne 131 ülkeden 34 bin genç katıldı. Festival esnasında yapılan bir gösteriye toplam 500 bin genç katıldı. Yine bu festivalde 20 adet öğrenci semineri yapıldı.

1959 Viyana: VII. Dünya Gençlik Festivali ilk kez bir kapitalist ülkede yapıldı. 112 ülkeden delegeler Viyana'da misafir edildiler. Bu festivalin en önemli olayı, barış, halkların dostluğu, silahsızlanma, barışçı birarada yaşama için ve atom silahlarına karşı yapılan gösteri oldu.

1962 Helsinki: VIII. Dünya Gençlik Festivali'ne 137 ülkeden 1500 örgütün temsilcisi katıldı.

1968 Sofya: IX. Dünya Gençlik Festivali'ne 139 ülkeden 20 bin kişi katıldı. Festival esnasında uluslararası politika üzerine bir de forum yapıldı.

1973 Berlin: Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin başkentinde yapılan X. Festivale 140 ülkeden 25 bin genç katıldı. Festival, dünya çapında yürütülen "Gençlik Emperyalizmi Teşhir Ediyor" kampanyasının en üst noktası oldu.

1978 Havana: Latin Amerika'da ilk kez sosyalist bir devlet 145 ülkeden gelen delegeleri XI. Dünya Gençlik Festivali'nde misafir etti. Bu festivalin en önemli tarafı, delegelerin çok değişik bir politik yelpaze oluşturmalarıydı. Festival esnasında 5 tartışma merkeziyle "Gençlik Emperyalizmi Teşhir Ediyor" adı altında uluslararası bir mahkeme kuruldu. Yine fastival sırasında 30 ayrı dayanışma gösterisi yapıldı.